

AIKA

Maaliskuun 15 p. 1904.

TOIMITTAJAT:

MATTI KURIKKA.

AUSTIN MCKELA.

Kirjotukset varustetaan tekijänsä nimellä, osotukseksi, että he — yksin — ovat vastuunalaiset niissä esiintyvistä mielipiteistä.

TILAUS-HINNOISTA y. m. katso ilmoitusta taka-sivulla.

Ilmoituksia ei oteta maksua vastaan.

OSOTE:

A I K A

SOINTULA, B. C.

CANADA.

AHIA

Sisältö:

Teoria ja praktiikka, kirj. M. K—a — Historian kosto, kirj. M. K—a. —
 Voltaire, kirj. R. G. Ingersoll. — Muistelmia entisyydestä, kirj. M. K—a. —
 Ajan varrelta kirj. Matti Maaton — Unia ja niitten selityksiä. — Uutisia. —
 Tietoja tänne aikoville. — Ilmoituksia.

AHIA

1850

1850

A I K A

Oikeudet velvollisuuksien mukaan

1

Maaliskuun 15 p. 1904.

N:o 9.

Teoria ja praktiikka.

„Niin se on teoriassa, mutta si, että teoriaan eivät kuulu praktiikka todistaa toista,” sapa- kapakat, kasarmit, vankilat, noo päänsä menettänyt muistin- porttolat ja hulluinhuoneet, lataaja, itse korviinsa asti upok- mutta hän samalla juhlallisesti sissa kapitalistisen yhteiskunta- julisti, että kun käytäntö ker- järjestyksen ristiriitaisiin val- ran on ne hyväksynyt, niin se heisiin. Kun vanhasta nutus- todistaa, että niillä on oikeus ta kerran on paikka paikan pääl- olla olemassa. Ilan on uskol- lä ylt' ympäri, niin vaikea on lisen aikansa lapsi. Samaa sa- saada selville nutun alkuperäistä novat nykyajan pedagogit, pro- kuosia. Kun luonnon mukai- fessorit, juristit ja papit yhdestä set perhe- lait on valtion laajuu- suusta. Me „haaveilijat” vaan den takia saatu hävitetyksi yh- olemme kylliksi hurjapäisiä us- teiskunta-järjestyksen johdan- koaksemme, väittääksemme ja nosta, niin helppo on silloin sa- todistaaksemme, että niillä on yhtä vähän oikeutta olemas- noa, että teoria on kyllä perhe- sa- oloon väiistuneitten ihmis- ihanteen kannalla, mutta käy- ten keskellä, kuin luteilla, kir- täntö yhteiskunta-elämässä on puilla ja satikaisilla. Me olem- toista. Jos vaan rehellisesti me juuri todistamassa, että käy- myönnettäisi, että se kyllä on, täntö on kaikkina ihmisrodun mutta se ei saisi olla toista ja kevät-aikoina ollut sopusoinnus- onkin vaan petoksella ja vää- sa teorian kanssa ja tulee vast' ryydellä toiseksi saatu, niin kaik- edeskin olemaan kun totuuden ki olisi hyvin. Mutta sitäpä aurinko jälleen pääsee kyllik- nuo yllä-olevan „oppi lauseen” si korkealle uutta kevättä luo- käyttäjät eivät myönnä. Kans. maan. Alex Halonen (puheessaan Ca- Sanokoon kirkko vaan edel- lumetin Armourissa) kyllä myö-

leen sokeille bolhoteilleen, että syy aina lähimmässä yhteydes-
uskonto s.o. „alttius-lahjan” sä ja vuorovaikutuksessa presi-
kautta saatu totuus on toista dentin toimen kanssa, niin ne
kuin tutkivan tieteen todistama. jo edustavat — molemmat kyllä
Me tiedämme jo, että se valeh- käytännöllisempiin yhtiön asi-
telee. Kaikki mitä suuret hen- oihin verraten teoreettisten
gen miehet ovat oman henken- toimien hoitajia — kahta eri
sä aarre-ajasta ammentaneet, puolta, joista toinen epämää-
on tutkiva tiede myöhemmin räisempää puolta ikäänkuin
todistanut oikeaksi. eteen ja ulos päin, toinen tar-
keummin määrättyjä asioita sisä-
puolella. Presidentin on ensi-
sijassa oltava selvillä siitä, missä
suhteessa mikin tien-haara on
matkan yleiseen suunnitelmaan,
sihteerin on muistettava missä
suhteessa se on jo kulettuun
matkaan. Oikein laskettu tu-
teesen s. o. teoriaan. Se mikä levaisuus, älyllä ja huolellisuu-
della verrattuna entisyyteen
luopi terveen normaalin nykyi-
syyden.

Me tiedämme jo, että ihminen
kaikkine eri kehitysasteilla ole-
vine ominaisuuksineen on pelk-
kä henki-tilasta kristalloitunut
olento. Samassa suhteessa kuin
ruumis on henkeen, tulee myös-
kin terveen yhteiskunta-järjes-
tyksen s. o. käytännön olla ihan-
teesen s. o. teoriaan. Se mikä
teoriassa on johdonmukaisuutta,
systeemiä se on käytännössä
järjestystä.

Meidänkin on siitä syystä jo-
kapäiväisten puuhiemme hyr-
rässä, jotka kyllä ovat omiansa
hämmentämään kokonaiskuvaa,
tultava yhä tarkemmin selville
teorian ja praktiikan suhteesta
uudessa yhteiskunta järjestyk-
sessämme.

Siinä puheessa, jonka alle-
kirjoittaja piti, luovuttaessaan
presidentin toimen vuosikoko-
ukselle, tuli jo näkyviin, mi-
tenkä yhtiön asiain yleisessä
johdossa teoria ja praktiikka
voidaan eheästi pitää sopusoin-
nussa. Jos sihteerin toimi py-

Mutta meillä on muitakin
perin tärkeitä toimia, joissa ar-
vatenkin teoria ja praktiikka
kulkevat käsi kädessä.

Katsokaamme vaan yhtiömme
ulkonaisia ahveri-asioita. Jos
kellä isännöitsijällä pitää olla
rajatonta monipuolisuutta, niin
sitä vaatii Kalevan Kansa C.C:o.
Tuskin on enää mitään työ-
alaa, mille ei meillä olisi aikeita ryh-
tystä, tahi on jo ryhdyttykin.
Tuskin on sitä tavarata, työ-
asetta, konetta kaupan, ettei
yhtiömme isännöitsijä kohentai-
si hattuaan tuumaten. että „tuo

se vasta onkin Kalevan Kansalle tarpeer.” Eikä ole kummakaan. Onhan meidän yhtiömme piirustukset tehty niin laajoiksi, että niitten sijalle jonyt voisi mahtua B. C:n suurimmat kapitalistit ja trustit. Ja muutaman kymmenen dollarin inkorporoimis-kululla Yhäysvaltoihin, siihen voisi kaikkineen päivineen liittyä Rockefeller seuralaisineen.

Siis vaaditaan yhtiömme isännöitsijältä taloudellisten toimien alalla aivan samallaista kaukosilmäisyyttä kuin presidentiltä yleisessä johdossa. Voidaksemme asiain laajetessa tälläkin alalla saada asiat eheästi edistymään, me siis ilmeisesti taasen kaipaamme tuota luonnollista työn jakoa. Teoria ja praktiikka kyllä täällä alalla jo esiintyvät eri muotoisina siksi, että koko isännöitsijän toimi on itse asiassa pelkkää praktiikkaa. Mutta suhde on ihan sama. Me muistamme, että yhtiömme ulkonaisia talousasioita väli-aikaisesti hoidettiin yhtä yksinkertaisesti kuin sen kirjan pitoakin. Mutta ne vähitellen laajenemistaan laajenivat, kunnes isännöitsijän toimi jo semmoisenaan on melkein liian raskas yhden miehen hoitaa, ja kirjan - pitäjäksi on tarvittu mies, joka kykenee pitämään järjestyksessä ne raha-

asiat, jotka jo on toimitettu, mutta joista vielä on vastuunalaisuutta. Tässä siis taasen sama ilmiö-isännöitsijä tulevaisuutta kohti katseensa tähden ikäänkuin veturinkuljettajana, ja kirjanpitäjä entisyyden kokoelmasta huolta pitäen ja joskus ikään kuin jarrumiehenä muistuttaen, että niin ja niin paljon on silloin ja silloin tehtyjä velkoja, jos isännöitsijän kiirehtimis-kiikko menisi yli kohtuuden rajojen.

Ja mitenkä on sitten yleisten töitten laita? Eikö me tuon tuostakin ole tehty sitä havaintoa, että yhden miehen on ihan mahdoton kulkea paikasta toiseen ja pitää silmällä eri töitten tärkeyttä niin, ettei vähemmän tärkeään työhön kulutettaisi vähiä työvoimia silloin kun tärkeämpi huutaa kiirehtimistä, ja samalla sitten pitää huolta niistä lukemattomista yksityisseikoista, jotka seuraavat jokapäiväistä työnjärjestämistä. Me vaadimme nyt jo työnjärjestäjältä enemmän kuin 90 prosenttia Suomen rakennusmestareista kykenisi suorittamaan. Mutta meidän työnjärjestäjämme hoitaakin virkaa, johon mahtuisi jo koko joukko Suomen herroja ja yleiset työnjohtajat päällisiksi. Meidän työnjärjestäjämme pitäisi vähin-

tään tuntea teoreettisesti kaiken sen, mitä insinööri, arkitehti ja agromoomi hyödyllistä tietävät. Niissä maissa, joissa tiede ei ole hyötyä varten vaan tiedemiehien urheilua varten, heidän pääkoppiinsa sullotaan kyllä paljon sellaista tietoa, jonka hyöty käytännössä menee ihan mitättömiin, mutta paljon, paljon olemme me näillä aloilla vailla sitä tietoa, joka jo on olemassa perintönä entisyydeltä, mutta ei ole vielä ehtinyt yhtiömme palvelukseen. Kun meillä omien toverien joukossa on tälläkin alalla riittävästi tietoja ja työvoimia, niin me varmuudella tulemme huomamaan, että teorian ja praktiikan jako tulee valttämättömäksi. Jos sen jaon osaamme tehdä niin, että ne täydentävät toinen toisiansaan eivätkä ole risti-riidassa, niin tälläkin alalla tulee se samanlainen kristalloimis-työkäytäntöön, jota koko luonnon luomistyö kokonaisuudessaan on.

Tarkastakaa mepa kolmatta tasoa yhtiömme toiminnassa. Jos me omaisuutemme käsitämme vastaavan luonnon fyysillistä tasoa, työvoimain sähköistä, — haamu-tasoa —, niin mikä on sitten kolmas elo-taso? Mistä meidän elinvoimamme ensi sijassa riippuvat? Terveydenhoidosta. Kun me pidäm-

me huolta siitä, että me olemme luonnon vaatimassa suhteessa aurinkoon, veteen, ravintoon j. n. e, niin meidän terveytemme hoidosta tärkein puoli on valvottu.

Näeramekö terveyden hoidossa tarpeen noita kahta vastakkaista työ-alaa?

Katsoessamme yhteiskuntaoloja, joissa terveydenhoito on bisnesiä, me tietysti helposti eksymme asian ytimestä. Meidän on kysyttävä siis, mikä on lääkärin varsinainen tehtävä? Leikkauksetko ja hampaan vetämiset ja lapsen päästämiset? Ei! Hänen varsinaisena tehtävänä on yleisen terveyden turvaaminen tauteja vastaan. Siis taasen tuo laajempi näköpiiri, teoreettinen puoli on edessämme. Mutta paraskaan lääkäri ei voi vielä estää tauteja ilmestymästä. Seuraa sitten asian käytännöllinen puoli. Etteitällä alalla selvää työ-jakoa ole olemassa, sen me tiedämme. Sen sijaan, että olisivat oikean työ-jaon löytäneet, ovat lääkärit silponeet ihmisen pieniin osiin ja ruvenneet kukin spesialisteina näitten osien parantelamisella herras-päiviä ansaitsemaan. Välttävät siten helpommin toisiensa varjaille astumista. Kun tälläkin alalla saamme joukkomme ammatti-taitoisia

tovereita, niin onhan silloin aikaa asioista enemmän aprikoida. Mahdollista on, että Suomen oppinut lääkäri, teoreetikona ja amerikkalainen käytännön miehenä voisivat käsi kädessä kulkien saavuttaa tällä kolmannella työ-tasolla korkean rekordin.

Mutta paras lääkäri myöntää, että synkkä, masentunut mieli on pahempi tauti kuin mikään rutto. Elämänhalua, toivoa, iloa uhkuva mieliala on tärkeämpi parannuskemo sairaalle kuin mitkäätkin lääkkeet.

Mitenkä tämän lääketieteen perus-säännön sovitamme meidän yhteis-elämämme? Siten, että siirrymme ihmis-elämän neljänneltä tasolta yhtiömme toimia tarkastamaan. Jos kerran iloisesta, elämän haluisesta mielialasta riippun meidän terveytemme, niin ilojen hanknita on siis lähimmässä yhteydessä yhtiömme käytännöllisten toimien kanssa. Siis nautintojen? — Niin, hyödyllisten, oikeitten, ihanteellisten nautintojen kanssa!

Yleiset hovit kuuluvat siis elimellisesti yhtiömme yhteisiin asioihin. Ne ovat aivan yhtä tärkeitä kuin syöminen ja nukkuminen ja työnteko. Kun me tiedämme, että löytyy kahta lajia iloja ja nautintoja, niin on

yhtiön velvollisuus sen arempi tässä suhteessa. Sen on pidettävä huolta siitä, ettei löytyy riittävästi oikeita nautintoja, jotta ei pakoiteta nautinnon-nälkäisiä väärissä nautinnoissa tyydytystä etsimään. Me tarvitsemme siis tässäkin erityisiä henkilöitä, joille voimme säilyttää vastuunalaisuuden yleisten huvien valmistamisesta. Ja millaisia saattavat nyt yleiset hovit olla: 1:ksi hyödyllisiä huveja, joihin me luemme tavalliset urheilut, 2:ksi oikeita huveja, joihin me voimme lukea, tuollaiset illanvietot tansseineen ja muine huvituksineen, joitten ajnoa ansio on se, että ne keventävät mieltä ja tuottaavat iloa; 3:ksi ihanteellisia huveja, joihin kuuluvat enimmäkseen taiteet, joita kyllä tuolla vanhassa maailmassa koetetaan kohottaa yläpuolelle kaiken muun ihmis-toiminnan, mutta joka on ilmeisesti väärää, sillä se tajde, joka ei tuota tietoa, on ainoastaan nautintoa ja kuuluu siis neljännelle tasolle.

Mutta selvää on, että tälläkin alalla tulee olemaan kaksi varsinaista työalaa: huvien keksijän ja niitten toimeenpanijan. Siis taasen nuo kaksi eri työ-alaa edustettuina.

Jos me taasen vilkasemme seuraavalle kehitys-asteelle:

tiedon hankinnan tasolle, jossa vasta opitaan oikeita nautintoja vääristä erottamaan, niin sanomatta on selvää, että siellä ajattelijan työ on aivan toisellaista kuin opettajan työn. Nekin kaksi rinnakkain mutta vaatien aivan vastakkaisia luonteita samaa tarkotusta käsi kädessä palvelemaan. Ajattelija tähtäilee elämän kysymykseen, äärimmäisiä suhteita milloin laajuuteen päin milloin pienenä suhteisiin päin, usein vähääkään välittämättä siitä, seuraavatko muut mukana tai ei.

Opettajan tehtävänä sen sijaan on ensiasiaksi se, mitenkä hän saisi muut itseään ymmärtämään ja mukana pysymään. Nopeus, vallattomuuteen asti ponnahteleva vapaus on ajattelijan työssä ohjesääntönä. Säännöllisyys, hitaisuus, kärsivällisyys on sen sijaan opettajan tärkein luonneominaisuus.

Siis yhäti vaan sama suhde, sama laki! Ja jos me vielä kysymme, miten tämä laki esiintyy ihanne-tasalla, sen ihmiskunnan yhteiskunta-elämässä, jolle me sijaa valmistamme, niin onko mahdollon vetää johtopäätöksiä.

Kun ihanne ihmisten tulemi-

nen tälle planeetille riippuu siitä, että tieto astuu tietämättömyyden sijalle ja kaikki pahuus on pelkkä tulos tietämättömyydestä, niin luonnollisesti niissä puhtaisissa ihanne ihmisissä, jotka poistavat itsestään loputkin eläinjäännöksistä, tulee totuuden tieto olemaan elämän perussääntönä.

Yhtenäisyys eri tasoilla olevain elämän-ilmiöitten kanssa poistaa kaiken katkonaisuuden ja epäjohdonmukaisuuden mahdollisuudenkin. Pienuus suuruudessa ja suuruus pienenudessa, tulee olemaan jokaisella kertoma-aulun asemassa, ruumiillinen elämä tulee olemaan pelkkää hengen elämän säkenöimistä. Silloin ei enää tarvita teorian ja praktiikan jakoa. Jokainen näkee omalla työ-alallaan kaiken sen, mitä muutkin, niinkuin rakennusmies näkee koko pytingin, vaikka hänellä olisi toimenä pelkkä lautojen naulaaminen.

Ja korkeimman hyvyyden alalla jokapäiväisessä elämässä ihanne-ihminen tulee juuri käytännössä toteuttamaan sisäistä hyvyyden teoriata. Niitä ei hänessä enää voida erottaa.

M. K-a.

Historian kosto.

Ei ole vielä kulunut enempää kuin viisi vuotta siitä kuin Venäjän tsaari rikkoi persoonallisen valansa Suomea kohtaan ja Venäjän nykyinen hirmuvalta käänsi ahaat shakaali-hampaansa kukoistavaa Suomea kohti. Wiisi vuotta on siitä vaan kulunut ja nyt on sille tullut historiallinen kosto, luonnon jumalallisen johdon mukainen rangaistus. Se on ehtinyt ryöstää ja raastaa Suomea, se on ehtinyt saattaa maan taloudelliset asiat häviön partaalle ja kansan kurimuksen kuilulle; mutta on myöskin ehtinyt toimittaa sen rangaistustyön mitä Suomen oma vampyyri-luokka tarvitsi, on kukistanut, hajoittanut, näyryyttänyt, ajanut maan pakoon Suomen kansan kotoiset keritsijät, jotka farisealaisessa yhtäkylläisyydessä löivät silloin ylpeästi rintoihinsa ja huusivat silmät taivasta kohti kohotettuina: „meillä on perustuslait” — silloin, kun se, luokka-ylpeydestään ja vääräryydellä hankkimista luokkaedustaan luopumalla, olisi voinut saada koko kansan mukanaan sellaiseen voimain ponnistukseen, että koko Ryssän rosvotyö olisi tullut mahdolltomaksi. Nämä Suomen pönäkät herrat se nöyryytti ja sai jalkojansa korvat lujossa nuoleksimaan, suorittaen siten sen historiallisen rangaistustyön, samalla tavalla niinkuin näemme historian aikana niu mones i ennen käyneen. Me näemme alemman luonnon elämäs-

tä, että kun joku kasvi on suorittanut tehtävänsä ja hedelmöinyt, niin se kuolee pois ja uusi nouse sijalle, jatkamaan kehitystyötä. Niinpä kansainkin elämässä on nähtävänä sama ilmiö: vanhenneet, kuolettaviin kaavoihin ja vääryyden harjoitukseen eksyneet kansat jonkun odottamattoman puuskan kautta menettävät entiset elämänmuotonsa ja ulkoapäin uusia elinvoimia saatuaan taik kuolettavista kahleista vapauduttuaan elpypät taasen uuteen elämään.

Kaikkien suurten valloittajain työ on ollut tätä vanhentuneitten yhteiskunta - muotojen hävittämistä. (Alexander, Caesar Attila, Saladdin, Napoleon y. m.)

Tämän hävitystyön toimitti nyt Suomessa Pobedonostseff Bobrikoffin avulla Nikolai Toisen nimesä. Mutta pöyhkeä Ryssä on itsekin saapunut nöyryytyksen jalka-puuhun.

Silloin kun Venäjän varsinainen historiallinen vastustaja, Englanti, persoonallisen vapauden varsinainen tyyssija Euroopassa, särki päänsä Transvaalissa ja siten tuli tuntuvasti entistä vaarattomammaksi Wenäjälle, näytti siltä kuin olisi Wenäjällä tie auki ikivanhain valtiollisten unelmiensa perille. Ranska sokeassa kansallisyypeydessään keikailee pariisittaren tavalla rakkauden - kauppoja sen keisarilliselle loistolle; Saksassa itsevaltiutta tavoitteleva suunpieksä-

jä tuntee tarvitsevänsä tsaariuden turvaa kotimaisia kansan järjestyneitä rivejä vastaan. Itävalta tutisee vanhuuden heikkoutta, Itaalia makaa kalpeana sairastuoteessa, kirkko vaupyyrin imiessa sen kansan viimeisiä elinvoimia. Oliko kumma että ryssän rohkeus nousi, ruokahuu kasvoi. Eihän ollut olemassa valtaa, joka olisi uskaltanut sitä vastaan nousta. Sen tarvitsi vaan irvistää hampaitaan, niin jokaisen peräytyi.

Mutta Transvaalilla oli historiallinen tehtävänsä. Se ensiksi kallisti rahallisen tasapainon Englannista Yhdysvaltoihin ja se toiseksi pakotti tämän ylpeän Albionin etsimään ja jos mahdollista luomaan uutta valtiollista faktoria valtiolliselle taistelutantereelle. Ja se löysi ja loi. Se kohotti nuoren, intoa ja yhteishenkeä uukuvan Japanin vertaisekseen. Kehityksen merkillisen tarkoituksen-mukaisuuden tarvitsi nyt vaan vielä kohottaa sincan jälellä olevan rehellisen valtiomiehen Amerikassa korkeimpaan valtaan, niin oli uusi maailman mahti terästynyt, jota Ryssä ei sokeassa itsekylläisyydessä käsittänyt. Silloin kun se korskasti ajoi portille Yhdysvaltain presidentin, tämän tullessa edustamansa kansan puolesta puhumaan ystävällisiä sanoja Kishineffin sorrettujen juutalaisten puolesta, silloin Wenäjä tuomitsi itsensä. Kahdennen kymmenennen vuosisadan alun kaksi suurinta mahtia kohtasivat toisensa; ja „valkea tsaari” kohteli suuren tasavalan presidenttiä sellaisella hävyttö-

myydellä, että vuosisata sitten tämä jo yksistään olisi riittänyt sodan syyksi. Tästä lähtien oli presidentti Rooseveltin oma kunnianasia sopusoinnussa ihmiskunnan vapauden ja oikeuden kanssa. Ja Washingtonista päin on sittemmin asioita johdettu. Roosevelt se on, joka nyt on toimittanut Japanin, Englannin suojelemana, Ryssää rankasemaan. Ryssä koetti kaikki mahdolliset keinot välttääkseen sotaa edes näennäisellä kunnialla. Se peräytyi ja peräytyi. Se lupaili ja vannoi. Mutta petturin lupauksia ei silloin enää uskota, kun sitä varta vasten on menty rikoksistaan kiinni ottamaan. Japan olisi kyllä helposti ollut tyydytettävissä, Englanti ei olisi millään tavalla sotaa tahtonut, kunhan vaan sai Wenäjän nöyryytetyksikin ja kauppansa Kiinassa turvatuksi. Mutta Yhdysvallat olivat tinkimättömänä tuomarina Japanin takana. „Lyö nyt kun sinulle on tilaisuus” kahoitti Roosevelt „tahi et lyö milloinkaan!” Ja Japan löi.

Oikealla amerikkalaisella bisneskylmäverisyydellä on verityö pantu toimen. Odotettiin rauhallisesti pahimpia pakkasia ja valmistuttiin useita kuukausia kamppailuun. Ja kontrahdit tehtiin edeltäpäin valmiiksi, niin kuin saaliin ajohon mennessä ainakin. Ettei sodan saalis jäisi Japanin käsiin kun tämä voitolle pääsee, taattiin Amerikan kapitalisteille kaikki ne edut, mitä ne tarvitsevat lähteäkseen sodan päätyttyä laajaa Aasiaa amerikkalaistuttamaan. Tulee siinä toinen-

kin „piällysmiehen” paikka avoimeksi amerikkalaisille puosumiehille. Mutta niin sen on mentäväkin. Kapitalisti menee edellä hävittämään entisiä aitoja ja raivaa tietä vallattomuudelle; sosialisti tulee perässä ja ryhtyy ihanne-yhteiskuntaa rakentamaan koko ihmiskuntaa varten.

Niin, sotaan nyt Japanin ja Venäjän väliltä täydessä liekissä ja tänne syrjämaille saapuneet tiedot jo takaavat sen, että Ryssä saa selkäänsä. Se on meille pää-asia. Kun se kerrankin saa perinpohjin selkäänsä niin silloin on Ivan Julman verisille rikoksille rakettu tsaarius saapunut tilin teolle. Venäjän kumous-puolue on niin lujaa, niin rohkeaa ja niin laajaa, että kun sen alkutoimia vaan ei enää saada pajuneilla ja kasakkain nagaikoilla kukistetuksi, niin se saa pian järjestyneet työmiesrivinsä taisteluun temmatuksi. Ja Venäjän kumous-puolueeseen toki kuuluu ensin osan sen yliopiston nuorisosta jopa sangen lukuisat joukot yhteiskunnan ylimmilläkin asteilla olevista sivistyneistä. Annis vaan kun tsaarin nykyinen kykenemätön raha-asiaiministeri ei jaksakaan pitää maan raha-asioita tasapainossa — nyt jo on Venäjän rahaa ja arvopapereita ruvettu ankarasti kurssamaan — niin, silloin se tulee se ratkaseva hetki. Jos kapina silloin ei jo ole täydessä liehissä, niin tsaariin täytyy turvautua viimeiseen jällellä olevaan keinoon, kutsua koko kansan edustajat yhteiseen neuvotteluun. Silloin kun ne miehet ovat koolla, alkaa Venäjällä uusi aika, vapauden ja valistuksen aikakausi, joka tulee pyyhkäsemään pois sen nykyisen hallituksen sotilas-valtoineen, kirkkoineen, vankiloineen ja kapakoineen.

Moni mies tulee kyllä taisteluisa kaatumaan, moni mies kerkiää nukkua verihinsä keskinäisen sodan syttyessä, mutta sitä ei voi auttaa. Ihmiskunnan kehitys menee menojojansa edelleen ja historia osottaa, että Venäjän täytyy joutua lopulla samaan umpisoloukseen, mihin kolmen Ludvigin eksyttämä Ranska joutui suuressa vallan kumouksessa. Kun tämä leikkaus on tapahtunut, niin ihmiskunta pääsee jälleen hengittämään keväisen vapauden raikasta ilmaa.

Jos taasen Ranska sekaantuu Venäjää puollustaakseen sotaan, niin Englanti tulee, Japanin kanssa tekemän liittonsa mukaan, tämän puolelle, jolloin yleinen eurooppalainen sota tulee seuraukseksi. Ja Balkanin niemeltä Euroopan kuumimmasta pesästä jo kuuluu aseitten kalina. Albaanilaiset ovat nousseet 20,000 miehen suuruisena joukkona Turkkiä vastaan kapinaan ja Turkki taasen valmisteleikse hyökkäämään Bulgaarialle vanhoja syntejä kostamaan.

Mutta myrsky käy aina hyvän ilman edellä. Jyrise siis ukkonen, iske salamaja lyö, jo ta kerrankin ilma puhdistuisi ja ihmiset jälleen löytäisivät toinen toisensa. Jos Ranskan yläluokka olisi ottanut varteen Voltairan ja Rousseauin varoitukset ja neuvot, niin se ei olisi päättänyt päiviään guillotinilla. Jos Suomen yläluokka olisi ottanut vasteen järjestyneen työväestön vaatimukset, niin se ei olisi joutunut nuoleksimaan venäläisen kenraalin ja hänen ostettujen kätyriensä sormia. Jos Euroopan hallitseva luokka olisi ottanut varteen syväin rivien huokaukset ja vaatimukset, niin se ei olisi pelottavan häviön partaalla. Piakkain saamme nähdä, millä tavoin Venäjä nykyisestä myrskystä selviytyy.

M. K—a.

Voltaire.

Kirj. R. G. Ingersoll.

(Jatk. edell. n:roon)

Voltaire! Siinä nimi, joka herättää ihmisten ihailua, mutta pappien kiukkua. Lausu se nimi pappois miehen kuullen, ja sinä näet tehneesi sota-julistuksen. Lausu se nimi ja papin kasvoilta haihtuu makeuden naamari ja anteeksiantamuksen suusta syöksyy koko Niagara syytöksiä ja häväistyksiä. Kuitenkin oli Voltaire vuosisatansa suurin mies eikä kukaan ihmisen pojista ole tehnyt enemmän ihmisluvun hyväksi kuin hän.

Sunnuntaina Marraskuun 21 p:nä 1694 syntyi lapsi maailmaan, lapsi joka oli niin heikko, että hänen hengityksensä tuskin jaksoi jatkoa. Tästä lapsesta tuli kahdeksannentoista vuosisadan suurin mies.

Kun Voltaire tuli tälle „hullujen suurelle näyttämölle”, oli hänen synnyinmaansa ollut kristillisyyden — ei sivistyksen — vaikutuksen alaisena neljätoista sataa vuotta. Tuhannen vuotta oli rauhan ja hyvän tahdon kirkko ollut ylimällä sijalla. Lait olivat kristittyjen kuninkaitten laatimia sekä „viisaitten ja pyhäin miesten” hyväksymiä.

Yleisen rakkauden hellän hallinnon turvissa oli joka oikeus-istumella erityinen räökkäys-huoneensa ja joka pappi turvautui peukalon

puristus-koneesen ja venytys-penkkiin. Niin suuri oli siunatun evankeliumin menestys ollut, että kaikki tieteet olivat hylkyinä. Jos lausait rebellisen ajatuksesi, jos opetit lähimmoäistäsi, jos tutkit itseksesi, jos etsit totuutta, niin teit itsesi syypääksi rikoksiin ja „Pyhä kirkko äiti” vainosi rikoksellisia miekalla ja tulella. Ihmiset, jotka saivat uskovansa rakkauden Jumalaan — äärettömyyden isään — rankasivat satoja rikoksia räökkäyksellä ja kuolemalla. Epäluulon alaiset ihmiset pantiin räökkäykseen tunnustukselle. Tuomittuja henkilöitä räökkättiin sitä varten, että he ilmottaisivat rikostoveriensä nimet. Kirkon johdolla oli julmuus tullut ainoaksi parannuskeinoksi. Siunattuna vuonna 1694 olivat kaikki kirjailijat kuninkaitten ja pappien armoilla. Useimmat heistä oli heitetty vankiloihin, köyhdytetty sakoilla ja kuluilla, ajettu maan pakoon tahi surmattu. Se vähän hänen aika, minkä hirttomiehet joutivat varsinaiselta ammatiltaan kului heiltä kirjojen polttamiseen. Oikeus-salit olivat rysiä, jonne viattomia pyydystettiin. Tuomarit olivat yhtä kataloita ja julmia kuin jos he olisivat olleet piispoja ja pyhimyksiä. Mitään juryn kuulustelua ei ollut olemassakaan, ja todistamisen suhteen käytännössä olevat

säännöt sallivat tuomita oletetun syyllisen pelkällä epäluulon tahi kuulon perusteella

Kun Voltaire syntyi, oli kirkko Ranskan haltiana ja omistajana. Tapain turmelus oli melkein läpikäyväenä kaikilla aloilla. Papit elivät enimmäkseen irstaisuudessa ja tuomarit olivat julmia ja lahjottavia. Kuninkaallinen palatsi oli prostitutsioonihuoneena. Aateliset olivat sydämettämiä ja julmia suurinmassa määrässä. Kansaa kohdeltiin kuni elukoita. Tuhatta vuotta tarvitsi kirkko saadakseen asiat tähän onnelliseen tilaan.

Tietämättään levitti siis jokainen aatelismies ja jokainen pappi valankumouksen siemeniä. Ne itivät hitaasti sorrettujen sydämissä; niitä kastelivat tuskan kyynelvet; kukat kypsyivät hedelmälle. Hiljainen verenhimo alkoi herätä. Työmiehet, anringon polttamina, työn koukistamina, kurjuuden ruhjomina, katselivat heitä ylenkatsovain hienohelmain valkeita kauloja ja heissä heräsi halu niitten katkasemiseen. Tämä oli aikana, milloin todistajia tutkittiin räökkäyskoneitten avulla; kirkko oli taikauskon pesäpaikkana; ihmetyöt, pyhäin jäännökset, enkelit ja perkeleet olivat yhtä jokapäiväisiä kuin valheet.

Voltaire oli kansan lapsi. Sen ajan puheenparren mukaan hänellä ei ollut mitään esivanhempia. Hänen oikea nimensä oli Francois Marie Arouet. Hänen äitinsä oli Marguerite d' Aumard. Äiti kuoli hänen ollessaan seitsemän vuoden

vanha. Hänellä oli vanhempi veli, Armand, joka oli uskovainen, erinomaisen jumalinen ja tavattoman epämiellyttävä. Tällä veljellä oli tapana uhrata almuja kirkolle toivoen siten korvaavansa veljensä uskottomuuden. Sen verran kuin tiedetään, ei kukaan Voltairen esivanhemmista ollut tunnettu kirjallisuuden alalla. Arouetit eivät olleet milloinkaan kirjoittaneet yhtään riviä. Abbe de Chalieu oli hänen rippisänsä ja huolimatta virastaan oli deisti, joka ei välittänyt vähäkään uskonnostaan muuten kuin mitä se koski hänen palkkaansa.

Voltairen isä tahtoi saada hänestä lakimiehen, mutta hänellä ei ollut halua lainopin tutkimiseen. Kymmen-vuotiaana hän pääsi Louis le Grandin oppikouluun, joka oli jesuiitta-koulu, ja siellä hän pysyi seitsemän vuotta, lähtien ulos 17 vuotiaana eikä sen koommin enää mihinkään kouluun mennyt. Voltairen oman lausunnon mukaan hän ei oppinut mitään muuta tässä koulussa kuin vänäsen kreikkaa, aiko lailla latinaa ja suuret määrät pärtöä.

Tässä Louis le Grandin oppikoulussa ei opetettu laisinkaan maantiedettä, historiaa, matematiikkaa eikä mitään muitakaan tieteitä. Se oli katoollinen laitos, jesuiittain hallinnon alaisena. Sinä aikana valtio puollusti, turvasi tahi kannatti kirkkoa. Kirkon opin takana oli pajunetti, kirves, ja räökkäyskamari. Voltairen käydessä Louis le Grandin oppikoulua, kuninkaan sotilaat metsästäivät Sevennein vuo-

ristossa protestantteja viranomais-
ten hirtettäväksi, rääkättäväksi,
pyörään sidottaviksi tahi roviolla
poltettaviksi.

Laista on yksi ainoa tosi hyöty,
hallituksella on yksi ainoa syy ole-
massa-oloon; se on vapauden säi-
lyttäminen, takaaminen jokaiselle
hänen omansa; maanviljelijälle,
mitä hän maastaan kasvattaa, kä-
sityöläiselle, mitä hän keksii ja val-
mistaa, taiteilijalle, mitä hän luopi
ja ajattelijalle oikeuden julkilausu-
maan ajatuksensa. Vapaus on edis-
tyksen hengitystä. Ranskassa kan-
sa oli kuninkaan mielenjohteitten
urheilun esineenä. Kaikkialle ylet-
tyivät Bastille-vankilan varjot. Ne
ylettyivät — päivänpaisteisimman
kentän, onnellisimman kodin ylit-
se. Kuninkaan mukana kulki sa-
danpäämies; valtaistuimen takana
oli räökkäys-kamari. Kirkko vetosi
venytys penkkiin; usko turvautui
fakottiin. Tiede oli hylkynä, niin
kutsuttu filosofia oli taikauskon
parittajana. Jalosukuiset ja papit
olivat pyhiä. Talonpojat olivat syö-
päläisiä. Laiskuus istui juhlapäi-
vällisillä ja teollisuus kokoili muru-
sia ja kuoria.

Seitsentoista vuotiaana Voltaire
päättyi pyhittää elämänsä kirjalli-
suudelle. Isä sanoi pojista, Aman-
dista ja Francoista, puhuessaan: „
Minulla on pari holluja poikina,
toinen on runomitassa toinen su-
rasanaisessa muodossa”. Vuonna
1713 Voltaire tuli tavallansa diplo-
maatiksi. Hän meni Haagiin Ra-
skaa ministerin seurueeseen kuulu-
vana ja siellä rakastui. Tytön äiti

pani vastaan. Voltaire lähetti vaat-
teensa lemmitylleen, jotta tämä oli-
si päässyt salapuvussa hänen luok-
seen. Mutta kaikki tuli ilmi ja hän
menetti paikkansa. Tälle tytölle
hän kirjoitti kirjeen, josta Voltajren
perusluonne tulee näkyviin; „Älä
paljasta itseäsi äitisi raivolle. Tie-
däthän mitä hän voisi sinulle teh-
dä. Olethan sen jo kylliksi kokenut-
Teeskentele, se on ainoa keino jü-
lellä. Kerro hänelle että olet minut
unohtanut, että vihaat minua; tä-
män tehtyäsi rakasta minua entis-
tä enemmän.” Tämän jutun takia
Voltajren isä teki hänet perinnöttö-
mäksi. Isä toimitti häntä vastaan
aresti-määräyksen ja antoi poikan-
sa valita, tahtoiko hän mennä van-
kilaan vai merien taakse. Hän vih-
doin viimein suostui rupeamaan la-
kimieheksi ja sanoo:

„Minä olen jo ollut viikon työssä
lakimiehen virastossa oppiakseni
lainväärentäjän ammattia.” Joten-
kin tähän aikaan hän kilpaili pal-
kinnosta, kirjottamalla runon ku-
ninkaan jalomielisyydestä, raken-
taessaan uuden kuoron Notre Da-
men tuomiokirkkoon. Hän ei saa-
nut palkintoa. Oltuaan lyhyen ajan
lakimiehen työssä, hän rupesi inho-
amaan lakia ja rupesi kirjoitta-
maan runoja ja murhenäytelmän
kyhäystä. Suuret kysymykset sil-
loin kiinnitivät yleisön huomiota
puoleensa, kysymykset, jotka suu-
resti valasevat aikakauden luon-
netta.

Kun Ludvig XIV oli kuollut, ot-
ti holhoojahallitsija vallan käsiin-
sä ja silloin vankilat avattiin. Hol-

hooja-haliitsija vaati luetteloja kaikista henkilöistä, jotka oli lähetetty vankiloihin kuninkaan käskystä. Hän huomasi silloin, että paljon ihmisiä istui vankilassa kenenkään tietämättä, miksi heidät oli vankilaan sulettu. Heidät oli sinne unohdettu. Useat vangit eivät tietäneet itsekään eivätkä voineet edes arvata, mistä syystä heidät oli lukon taakse sulettu. Muuan italialainen oli ollut Bastileessa kolmekymmentä kolme vuotta tietämättä syytä siihen. Saapuessaan Pariisiin kolmekymmentä kolme vuotta sitten hän tuli vangituksi ja lähetetyksi lukon taakse. Hän oli tullut vanhaksi. Hänen perheensä ja ystävänsä olivat ehtineet kuolla. Kun muut vapautettiin, hän pyysi saada olla edelleen vankilassa ja vietti siellä lopun ikäänsä. Vanhat vangit armahdettiin; mutta lyhyessä aikaa täyttivät uudet heidän sijansa.

Tähän aikaan ei Voltaire ottanut osaa suuren maailman asioihin, hän tiesi hyvin vähän kirkosta tahi hallituksesta. Hänen ajatuksensa olivat kiinni runon teossa sekä ilveilyjen ja murhenäytelmän sommittelussa. Hän uhku elinvoimia. Kaikki hänen mielikuvittelunsa olivat purevia, kuin koi. Häntä syytettiin eräitten terävien runosutkausten kirjoittamisesta, ja ajettiin pois Tulle'en kolmen sadan mailin päähän pääkaupungista. Tästä paikasta hän kirjoitti omaan tapaansa: Minä asun hovissa, paikassa, joka olisi ihanin maailmassa, jollen minä olisi ajettuna tänne maan pakoon. Minulta ei puutu

mitään muuta täydellisestä onnesta kuin oikeus lähteä täältä pois. Olisi ihanata jäädä tänne, jos minulle vaan annettaisiin lupa täältä lähteä."

Vihdoin viimein maanpakoon ajetun sallittiin palata. Mutta taas sen hänet vangittiin ja sulettiin tällä kertaa Bastileen, jossa hän sai olla lähes vuoden. Vankilassa ollessaan hän muutti nimensä Arouetista Voltaireksi ja sillä nimellä hän sittemmin on tunnettu.

Voltaire alkoi nyt ajatella, epäillä, tutkia. Hän tutki kirkon historiaa. Ja hän tuli selville, että hänen aikansa uskonto nojasi uskonnonlisen kirjallisuuden anastukselle, kirkon erehtymättömyydelle, mieluinen erakkojen unelmille, esi-isäin hullutuksille, pyhimysten erehdyksille ja petoksille, nunnien mielisäirauden tuotteille, pappien kavaluudelle ja ihmisten typeryydelle. Hän tuli selville, että keisari Konstantinus, joka kohotti kristikunnan valtaan, tappoi vaimonsa Faustan ja vanhimman poikansa Crispuksen samana vuonna kuin hän kutsui kokoon Nikeian pappikokouksen ratkasemaan, oliko Kristus ihminen vai Jumalan poika. Kokous ratkasi vuonna 325, että Kristus oli samaa olemusta Isän kanssa. Hän tuli selville, että kirkko oli kiitollisuuden velassa vaimonsa surmaajalle ja poikansa murhaajalle siitä, että tuo kiusallinen kysymys Lunastajan jumaluudesta saatiin ratkaistuksi. Hän tuli selville, että Theodosius kutsui pappien kokouksen Konstantinoopoliin v.

381, jossa ratkaistiin, että Pyhä Henki käy ylös Isästä; — myöskin että Theodosius nuorempi kutsui kokouksen Ephesoon v. 431, joka julisti, että neitsyt Maria oli Jumalan äiti; että keisari Marcianus toimitti kokouksen Kalkedoniin v. 451, joka päätti, että Kristuksella oli kaksi tahtoa; että Pognatius kutsui kokouksen v. 680, joka julisti, että Kristuksella oli kaksi luontoa hänen kahdenlaisen tahtonsa mukaisesti; ja että v. 1274 Lyonin kokouksessa tehtiin se tärkeä havainto, ettei Pyhä Henki käynyt yksistään ulos Isästä, vaan myöskin Pojasta samalla aikaa.

Siitä syystä Voltairea on kutsuttu pilkkaajaksi. Mitä hän pilkkasi? Hän pilkkasi kuninkaita, jotka harjottivat vääryyttä, kuninkaita, jotka eivät vähääkään välittäneet alamaistensa kärsimyksi-tä. Hän pilkkasi aikansa korkeasukuisia narreja. Hän pilkkasi oikeustojen mädännäisyyttä; tuomarien kelmiyttä, omavaltaisuutta ja raakuutta. Hän pilkkasi järettömiä, julmia lakeja ja raakoja tapoja. Hän pilkkasi paaveja ja kardinaaleja, piispoja ja pappeja ja kaikkia tekopyhiä maan päällä. Hän pilkkasi historioitsijoita, jotka täyttivät kirjansa valheilla, ja filosoofeja, jotka puo'ustivat tekopyhyttä. Hän pilkkasi vapauden vihollisia, lähimmäistensä vainoo-

jia. Hän pilkkasi aikakautensa hävyttömyyttä, sydämättömyyttä, likaisuutta ja sanomatonta alhaisuutta.

Häntä on häväisty siitä syystä, että hän käytti aseensa ivaa. Tekopyhyys on aina vihannut ja tulee vihaamaan naurua. Hulluus kauhistuu pilantekoa ja typeryys halveksii sukkeluutta. Voltaire oli mestari ivaamaan. Hän ivasi hulluudesta, mahdottomuutta. Hän ivasi muinaistaruja ja ihmeitä, pyhimysten typerää elämää ja valheita. Hän osotti, että suurta tietämättömyäin joukkoa hallitsi kavala ja julma harvainv lta. Hän osotti; että historioitsijataikauskon pimentämänä täytti kirjateoksensa mahdottomain tapahtumain kertomisella ja hän osotti, että tiedemiehet tyytyivät selittämään, että „sanotaan”. Voltairella oli vaisto käsittämään mikä oli luultavaa. Hän tiesi keskimäärän lain, meren pinnan korkeuden; hänellä oli käsitys suhteellisuudesta; ja niin hän otti ruoskiakseen aikansa aatteellisia hirviöitä ja kummituksia. Aristoteles sanoi, että naisella oli enemmän hampaita kuin miehellä. Tämän väitteen uudistivat kahdeksannentoista vuosisadan katoolliset tiedemiehet yhä uudestaan. Voltaire luki hampaat. Kaikki muut tyytyivät siihen, että „sanotaan”.

(Jatk.)

Muistelmia entisyydestä.

IV.

Sosialismi.

Meitä oli taasen miehiä tavan täydessä juttuamassa Työväen yhdistyksen alhaalla talolla. Ei ollut kaikille istumia eikä kukaan tahtonut saada kylliksi puheenvuoroja, mutta tyytyväisiä vaan oltiin. Saihan puhua ystävilleen sydämmen ylikylläisyydestä ja sai purkaa toisten säästyksestä mielipahansa rahavallan vääryyksiä vastaan. Työpäivän lyhennyksestä puhuttiin ja polkan korotuksesta ja lakioista. Jopa muunmaan järjestyneeseen työväestöön keskustelu siirtyi — mutta siten sitä oltiin jo rajalla.

Tähän asti, ei kauemmas! oli yhteisen sanattomalla suostumuksella tehty sopimus. Sosiaali-demokraateista puhuttiin hyvin suurella varovaisuudella, meikeinpä vastenmielisyydeh. Miksi? — Siinä oli tuossa sosialismi sanassa jotakin pelottavaa, jotakin vaarallista, joka heti kun sitä mainittiin vaikutti aivan kun olisi dynamiittipatruunan otaanut käteensä ja sitä varomattomasti käsitellyt.

Mitähän jos ottaisi ja jossakin yleisessä kokouksessa julkisesti ilmoitaisi olevansa sosialisti! — se toi päräytti silloin yksi joukosta, enestään jo kylliksi monta kertaa varomattomuudellaan itsensä huomatuiksi tehnyt ystävämmme, Aaltos vainaa.

„Voi sinä onneton!“ Tuohon muuan vanhempi toveri tokasi. „Eikö sitä jo Aaltosenkin olisi aika miehiätyä ja oppia vastuunalaisuudella puhumaan?“

En muista olikose Orrela vai Numbergiko lie ollut. Mutta kamala vaan oli vaikutus Aaltosen uhkauksella.

„Ne voivat nuo muutamat stupaltot pilata koko meidän hyvän yhteisen asiamme“ arveli joku toinen arvokkaimista yhdistyksen jäsenistä.

„Kyllä se toden totta on parasta, että me emme missään muodossa sakoita meidän laillisiin muotoihin pukeutunutta ja kansalliselle pohjalle rakettua työväen kysymystämme ulkomaalaiseen sosialismiin. Se veisi meiltä senkin vähän suosiota ja kannatuksen sivistyneitten puolelta, jota vielä olemme saaneet nauttia.“

Olin silloin jo toista vuotta toimittanut Työmies lehteä. Olin alottanut vaatimattomasti jokapäiväisistä työkansaa koskevista asioista ja, itse yhä syventyessäni sosialismin periaatteisiin, askel askeleelta siirtynyt sen mukaan laajempiin yhteiskunta-asioihin, minkä erimuotoihin sitte perehdyin.

Voi kuinka monta kertaa lehden entinen toimittaja, kansakoulun opettaja Karvonen, vihasta puhasten koetti minulle selittää, ettei minulla ollut lupaa laajentaa lehden kautta koko sosialismin talous-oppia opettamaan. Olihan nimen omaan päätetty pysyä Tampereen ohjelman alhaisten rajojen sisällä. Ja minä pidin päätöistä suostumusta parempana kuin tahallisesti haakitut vihat. Selitin siitä syystä aina, niin yksinkertaiseksi tekeytyen kuin mahdollista, että ainahan minä sitä Tampereen ohjelmaa noudatinkin. Ja Orrela, johtokunnan puheenjohtaja, tuon tuostakin isällisesti huomautti, että olin veivollinen turvaamaan lehden lukijoita sosialismin vaaralliselta myrkyltä.

Mitä oli minun nyt siis tehtävä? Kerran sen kuitenkin tapahtua täytyy. Miksei yhtä hyvin nyt kuin vast'edes.

„Ouko täällä läsnä ketään, joka ei täydelleen hyväksy Työmies lehden kantaa sellaisena, kuin se nyt minun toimittamanani esiintyy? kysyin. Ei ollut ketään.“

„No sinä tapanksesa minun omatun-
toini pakottaa minun sanomaan julki to-
tuuden. Sen ajan kuluessa, minkä nyt
olen ollut lehden toimituksessa, olen mi-
nä tietääkseni jo selittänyt kaikki sosia-
lismien pääpiirteet. En tiedä mitään
mainittavampaa seikkaa, mitä minä en
jo olisi lehdessä todistanut”. Näin minä
puhuin. „Minun tietääkseni, siis me
olemme kaikki tosi sosialisteja, mutta
ainoastaan kansainvälistä yhteistä ni-
mitystä vailla”.

„Mitä sinä onneton sanot?” parkasi
joku joukosta. „Mekö, me Suomen
järjestyneen työväestön vakavat jäsenet
olisimme sosialisteja!”

„Niin jos Työmieslehteä olette lukeneet
ja sen kannan hyväksytte, niin olette
kuin olettekin joka mies sosialisteja,
vaikka nimeä kammoksutte.”

Yksi vanhemmista kuunteli hartandel-
la keskusteluamme ja vihdoin virkkoi:

No jos niin on kuin toimittaja vakuut-
taa, ettei sosialismi ole sen pahempaa
kuin mitä lehdessä jo on ollut selitety-
nä, niin sitten olen minäkin sosialisti.”

„Hubhahhei!” kiljasi nyt veli Aal-
tonen. „Tulkaapas nyt sanomaan, että
Suomen järjestyneen työväestön on py-
syttävä erittäin suuren maailman ku-
mouksellisista virtauksista.

„No jos ei sosialisti ole sen pahempaa
kuin mitä minä olen,” tokasi joku nuo-
rempi toveri joukosta. „Niin kyllä ei
tarte Siperiaa pelätä.”

Kuka sen olisi uskonut! Mikä ylei-
seen viralliseen päätökseen pyrittäessä
olisi vaatinut pitkiä keskusteluja, her-
mostumista ja suuttumista, se toimitet-
tiin näin juttu-tuvan pakinoissa sen suu-
remmista vaikeuksista. Sen koommin
en kuullut enää milloinkaan yhdis-
tyksen toimimiesten kesken sosialismia
kammoksuttavan.

Lehden toimituksessa asetuin jarrua-
vasta johtokunnasta huolimatta laajim-
man sosialistisen ohjelman kannalle.
Mutta taktiikkani oli yhä edelleen sa-
ma. En ottanut nimeä käytäntöön, en-
nenkuin asia oli kuni lääke-myrkky tip-
pa tipalta lukijoitten vereen istutettu.

Mutta hauska on nyt muistella mitenkä
socialismi vielä 1897 oli Helsingin työväen
yhdistyksessä pelottava käsite. Sen sil-
loiset johtavat miehet socialismista pu-
huttaessa kohottivat totilasinsa korkeal-
le ja huusivat isämaallisessa innostuk-
sessa.

„Suojelkaamme kallista Suomen kan-
saa socialismista!”

M. K-a.

Ajan varrelta.

S i s ä l t ö: Parempaan ajan toivo. — Kullan kukistus. — Kalevala. — Debbs.
— Ruotsalaiset. — Paavi. — Tsaari ja Tolstoi. — Amerikkalaista. — Tsaarin reformi-
taumat. — Suomea kiltetään. — Painovirheitä.

Amerikan lehdet kertovat sen tärkeän
uutisen, että Wall-Streetin raha-paroo-
nien kanta presidentti-kysymyksessä oli-
si voimakkaasti kääntymässä päin. Niin-
kauan kuin Clevelandin demokraatti-eh-
dokkuudesta oli jotakin toivoa, raha-
miehet tietysti olivat valmiit tekemään
kaikkensa Rooseveltin kukistamiseksi.
Olihan hän suoraan ja peittelemättä
osottautunut suurkapitalistisen huijaus-
järjestelmän viholliseksi, vaikka hänen
tietysti täytyy varovasti rehkii, jos hän

aikoo laajan ohjelmansa viedä republi-
kaanien avulla perille. Mutta Cleve-
landin ehdokkuus oli keinotekoinen
saippua kupla; saippuaan kyllä kulu-
tettiin jo rahojakin ja tarjolla oli lisäk-
si kuinka paljon hyvänsä, mutta ihan
turhaksi näyttäytyi yritys. Samalla on
sitten nykyjään kuuluisin amerikkalai-
nen sanomalehtimies Hearst noussut
yhä huomatuimmaksi demokraattien
ehdokkaaksi. Häntä rahamiehet pel-
käävät kuin papit arvostelua. Pantiin

Silloin ehdolle Hanna, suuri preidenttien asettaja itse. Hänestä olisi ainakin tullut yhtä uskollinen raha-huijauksen suojeleja kuin McKinley oli. Mutta voi kohtalon kovaa kouraa! Hanna kuoli, eikä häntä edes voida kohottaa pyhimysten joukkoon, kun osasi kuolla oikeaan aikaan ilman hurjapäisen murhamiehen rikoksellista kättä.

Ja jokainen tietää, että tuo miehekäs uurastaja Valkeassa talossa yhäti voittoa suurempaa kannatusta, nyt jo niin suurta, että Hanna oli ainoa hänen rinnalleen asetettava mies koko hallitsevasa puolueessa.

Nyt Rockefeller — vanha kettu — näkee jo välttämättömyyden edessään ja tyytyy pienempään pahaan kahdesta pahasta. Hän lähestyy jo hymyillen Rooseveltiä, ikäänkuin meinaan, että „ymmärräthän sinä leikkiä.” Ja Roosevelt vastaa herttaisella hymyllä, että „kuinkas sitten.”

Jos tämän yhteydessä mainitsen, että ukko Rockefeller itse aikoo luovuttaa huijauksen työn pojalleen ja lähteä pois Amerikasta, nauttiakseen Englannin ruhtinaitten piirissä maailman suurimman pelurin korkea-arvoista kunnioitusta, niin siinä sinä onkin. Se merkitsisi silloin sitä, ettei rahamiehillä olekaan enää poliittista syytä panna toimeen „demokraatti-aikaa.” Nyt on päinvastoin syytä republikaanien näyttää, kuinka suurta siunausta Rooseveltin hallitus on tuottanut, saadaksean enemmistön häntä uudelleen valitsemaan. Kun nykyinen suuri sota sitäpaitsi tulee lisäämään menekkiä niillä työaloilla, jotka Rockefellerin ryhmään kuuluvat, niin laulisi hänen sen suuremmalla halulla panevan rautatyöt, kolimainit ja muut niitten yhteydessä olevat teollisuus haarat täyteen käyntiin.

Tulevaisuus näyttää, ovatko laskuni oikeat.

*

Ihan tosissa kerrotaan, että vanha alkemistien unelma nyt on toteutumaisillaan. Radiumin ja parin muun uu-

den aineen keksiminen on vienyt tutkimuksen sille asteelle, jolla eri metallien muodostuminen samasta alku-aineesta voidaan näyttää kokeellisesti toteen. Kauan jo on pidetty sitä varmana, että kulta on samaa ainetta kuin hopea, kupari, rauta y. m., ainoastaan eri tavalla kristalloitunutta. Ovathan lumi hiuteleet ihan erinäköisiä suureanuslasilla katsottuina, kuitenkin ovat ne samaa ainetta. Mutta jos erilaiset hiuteleet olisivat eri pinoisia, värisiä ja vaatisivat erilaista kuumuutta sulakseen, niin arvatenkaan me emme niitä pitäisi samana aineena. Tämä prosessi on tapahtunut kemiallisena kehitys-kautena metalli-maailmassa siksi tiiviissä muodossa, että meidän puutteelliset keinoimme eivät tähän asti ole riittäneet kylliksi kultaa sulattamaan. Nyt sanovat taatut tiedemiehet, että tämä kullan purkamisen alkumuotoonsa on ihan edessä. Kysymys on vaan siitä, kuka ehtii ennen probleemin lopullisesti ratkasemaan.

Onhan jo todistettu, että radium, helium ja yttrium ilmeisesti viittaavat yhden ainoan alku-aineen olemassa-oloon, jolle elementtien elementille on annettu nimeksi „protyle.” Se ihmeellinen muuttavuisuus-elämä, mikä on nähtävänä yttriumin ja radiumin vaikutuksessa tämä protyle alituisesti muuttelkse yhdestä metallista toiseksi metalliksi aivan kuin ajattelisi lumen hiuteitten sulavan ja jälleen jähtyvän uusia loppumattomia muotoja luoden.

Askel vaan, niin kultaa ruvetaan valmistamaan keinoitekoisesti missä kemiallisessa laboratoriossa hyvänsä.

Tähän asti on kauhuila tätä mahdollisuutta ajateltu. Kuka sitten jumalana tulee olemaan, jos kulta vasikka kukistetaan? Me sosialistit sen jo tiedämme. Meitä ei kullan kukistus säikytä, vaan riemastuttaa.

Uusista keksinnöistä puhuttaessa mainittakoon, että saksalaiset keksijät ovat ottaneet patentin sellaiselle Roentgen-koneelle, jolla voi valokuvata ihmisruumiin sisä-osat niin tarkkaan, että minkä ruumiin osan suuruden ja asennon hy-

vänsä saa tarkalleen näkyviin sekä myös. kin kaikki, mikä mahdollisesti on ulkopuolelta ruumin sisään joutunut. Paikalliset asian tuntijat pitävät keksintöä tärkeimpänä Roentgenin X säteitten keksintöä jälkeen.

Tämä uusi kone jonka nimi on orthodiagraph on jo kaupan Saksassa.

*

Eugene V. Debs, Yhdysvaltain sosialistipuolueen presidentti-ehdokas piti vastikään puheen Mainari-liiton edustajain kokoukselle New Yorkissa, moittien unionisteja heidän sokendestaan pysyessään poissa vaali-taistelusta ja luottaessaan yksinomaan lakkoihin, boikottaukseen ja muihin lain suojelusta vaille oleviin keinoihin.

„Jos on syytä,” hän sanoi, „järjestyä taloudellisella pohjalla, missä työväestö on suhteellisesti heikko, niin eikö ole syytä järjestyä poliittillisella pohjalla, missä he ovat voittamattomia. — — Nykyinen työlakko, taloudellisen taistelun välikappale, on yksinkertaisesti kestävyys-koe inhimillisen vatsan ja teräs-seinäsen pankki-holvin välillä.”

„Viimeisten kahden vuoden aikana teollisuus-suhteissa on ollut nousu aika. Nyt se „taiti” on virtaamassa pois päin ja lähinnä tulevien 18 eli 20 kuukauden kuluessa alhaisin seisausaika tulee tapahtumaan. Te joudutte suuressa työlakossa tappiolle, ettekä tule enää laskemaan jäsenmääränne sadoissa tuhansissa. Älkää pettäkö itseänne luulemaan että teidän lakkovarastonne on voittamaton. — — Nykyisin on tarjolla maassa enemmän mainareita kuin milloinkaan ennen. He voivat tuottaa enemmän kolia kuin nykyisin voidaan myydä. Kun aika tulee kovaksi, niin heille kaikille ei riitä työtä. Mitä teette te silloin. — — Tu'ossa on käänne aika ei ainoastaan maini-teollisuudessa, vaan myöskin Amerikan Mainari-liiton riveissä. Pankaa mieleenne tämä ennustus!”

Japanin ja Venäjän sota ja Hannan kuolema ovat omansa vakuuttamaan, että tämä ennustus, joka on jo osaksi to-

tentunut, ei tulekkaan kaikessa kama-luudessaan toteutumaan.

*

Tjetäessämme, että teosofia on ainoastaan vanhimman tieteellisen koulun nude r aikainen nimi, meitä ei hämmästyttä seuraava uutinen.

Helsingin teosofisen kirjaston vuosikokouksessa w. k. 10 p:nä piti kirjaston johtokunnan puheenjohtaja, kamreeri Herman Hellner laajan esitelmän, joka sisälsi vertaavaa tutkimusta Kalevalan runojen ja teosoofisen opin ja maailmankatsomuksen välillä. Herman Hellner kuvasi parikymmentä eri kohtaa Kalevalasta, jotka hänen mukaaansa olisivat teosoofista alkujuurta ja tuli siihen loppu päätökseen — että Kalevalia on — teosoofinen runoelma.”

*

Että Bobrikoff vielä vapaasti rähmää Suomessa, siitä on paraana todistuksena se, että kaikki Ruotsinalamaiset työmiehet on käsketty kiireimmiten lähtemään pois Suomesta. Tietetään näet Ruotsin ja Norjan valmistuvan sotaan Venäjää vastaan ja siitä syystä katsotaan jo kaikkia ruotsalaisia luonnollisiksi vihollisiksi. Eiköhän aja Bobrikoff pois maasta kaikkia suomalaisiakin? Japanin voitot ovatkin herättäneet Ruotsissa sellaista riemua, että poliisi on täytynyt pitää järjestystä sanomalehti-konttoorien lähisössä, estääkseen liiaksi ärsyttäviä mielenosotuksia julki purkautumasta.

*

Paavi Pius X on kireällä. Ranskan pääministeri Combes, nerokas kirkonvallan tukistaja, on lähettänyt paaville „ultimaattuminsa,” (s. o. viimeinen uhkaus ennen sodan julistusta) vaatiensa tätä joko vahvistamaan ne viisi piispaa virkoihinsa, jotka Ranskan hallitus on ehdolle osottanut, tai heidät vahvistetaan virallisesti virkoihinsa ilman paavin vahvistusta. Ja sen lisäksi kärke-

tään paavin edustajan lähtemään Pariisista vieläpä kielletään kirkossa kokoumasta Pietari-ropoa. Konkordiootti, vaubha Ranskan hallituksen ja paavin välinen sopimus pysytetään kuitenkin voimassa. Päästäkseen edes yhten hallituksen kanssa sovintoon, ja vapautuakseen siitä vankeudesta, johon paavi Pius IX vapaa ehtoisesti sulkeutui silloin (v. 1870) kun Itaalian uusi kuningas lopetti paavin maallisen vallan, on Pius X nyt ruvennut hieromaan, Itaalian hallituksen kanssa sovintoa. Hänen sanotaa tyytyvän siihen 640,000.00 dollarin vuotuiseen korvaukset, jota paaville v. 1870 tarjottiin.

*

Kuinka surkeassa tilassa tsaari-valpatti nyt on, siitä saa käsityksen seuraavan Berliinistä tulleen sanoman avulla:

Tänne saapuneitten tietojen mukaan on tsaarin mieli musertunut kärsityn laivasto-tappion johdosta. Tuntikausia tuijottaa hän ilmaan ja itkee aina välillä. Satunnaisissa keskusteluissa sukulaistensa ja neuvonantajinsa kanssa hän valittaa huonoja neuvonantajia.

Hän on luopunut kaikesta paremman toivosta ja näkee Venäjän tulevaisuuden mitä synkimmissä väreissä. Ruumiillisesti hän on lutistunut kokoon ja huolta on hänen järkensä menehtymisestä. Tsaarin vallan lähestyessä loppuansa, on vanha Tolstoi yhäti entisessä terässään. „North American” aikakauskirja on saanut tekemäänsä kysymykseen Tolstoilta seuraavan vastauksen.

Moskova, Helmik. 22 p. Minä en ole Venäjän enkä Japanin puolella, vaan molempien maiden työväestön puolella, jotka molemmat heidän hallituksensa ovat pettäneet ja velvottaneet taistelemaan vasten omaa hyvinvointiansa, omaatuntoansa ja uskontoansa.

*

Helmikuun 20 p:nä tehtiin amerikan rautatiellä taasen rekord, jommoista ei ennen ole tehty. Aamulla varhain raskaan sumun peittäessä maan, kiitirahtijuna Baltimore and Ohio Southwestern” rautatiellä Indianapolin läpi enemmän kuin 60 mailin nopeudella tunnissa, koneenkäyttäjän ja konttehtöörin, väsyneenä 24 tunnin yhtämittasesta työstä, maatessa sikeästi kuin haudassa. Kahdesti telegrafistit, nähdessään että asiat olivat hullusti, välttivät törmäyksen siten, että johtivat bulluuntuneen junan sivuraiteelle. Kerran Watsonissa, jossa tämä juna oli kiitämäsillään päin toiseen, ehdittiin viime tingassa suunnata sivulle Jeffersonvilleen ja seillä taasen telegrafisti Murray, nopealla päätäväisyydellä lähetti raivostuneen junan jymister yli „Big Four” sillan, pelastaen sen menemästä virtaan. Junassa oli kokematon jarrumies ja aivan uusi lämmittäjä, jotka lopulla kuitenkin huomasivat vaaran jo pelastuivat sillä, että antoivat tul-n koneen alta snmmua. Mutta se oli ehtaa amerikkalaista se kulku!

*

Siitä ei ole montakaan vuotta, kun nykyinen tsaari Nikolai lähetti komitean tutkimaan todellisia syitä rikas-multaisen keski-Wenäjän talonpoikain alitukseen nälänhätään. Komitea teki matkan, tutki syyt ja tuli takasin.

„No mitä keinoja on teillä esitettävänä hädän poistamiseksi?” tysyi tsaari.

„Sulkekaa kapakat!” vastasi komitean puheenjohtaja.

Tsaari kysäsi korvan taustaa ja kutsui raha-asiaain ministeri Witten puheilleen.

„Paina puuta, pane piippuun!” alotti tsaari. „Sanoppas, veliseni, etköhän sinä voisi jollain tavalla muovata niitä numeroita sinun kulunki arviossasi niin, että saataisiin kapakat suletuiksi?”

”Kapakatko suletuiksi! Mikä sinun

päähäsi, majesteetti, nyt on mennyt. Ole jo hupsuttelematta. Kapakatko suletuiksi. Millä rahoilla sinä luulet minun voivan teidän suurien herrain palkkoja maksaa. Sule ensin kirkot, ja ota niitten omaisuus takavarikkoon”.

„Niin ettäkö kirkot. Käskeppä se Pobetonostzeff-äijä tänne”. Witte meni ja kirkon päämies tuli hetken päästä.

„Mitenkä sinä vanha setä tänään voit?”

„Mitäpä tästä ikäkulun voinnista Kunhan vaan et aina tänne juoksu-taisi”.

„Minä olen tässä alkanut funteerata että olisi ruvettava järjestämään perinpohjaista reformia kansaa varten. Olisi aloitettava kirkosta!”

Mitä, kirkostako aloitettava. Sekö reformeerattava. Kuka paholainen se taasen on täällä käynyt sinun pyhään päähäsi pörriäisiä ajamassa. Älä hyvä majesteetti puhu enää sanaakaan siihen päin. Kirkon reformeeraus merkitsee koko valtion häviötä. Mäittää, lahoa rakennusta ei voi enää korjata. Se lutistuu kokoon, jos sitä kosketkaan”.

„Mutta jostakin päästä on aloitettava”.

„No jos on aloitettava, niin aloita siten sotaväestä”.

„Kas, se taisikin olla oikea neuvo. Kiitoksia. Kun menet niin nykäse sitä Kuropatkinia. Tulkoon kiireesti tänne”.

„Halloo, sotaministeri! Mitenkä on kurkkusi laita!”

„Kyllä minä vielä sminnaa huude- tuksi saan, niin että kuuluu Suomesta Kaukasiaan”.

„No se on oikean miehen puhetta. Tuota, mitä sinä meinaat, hyvä veli. Meidän olisi saatava suuria muutoksia toimeen maan taloudessa. Kansa ei kuulu enää jaksavan kantaa nykyistä verotaakkaa. Viinaverot se etenkin kuuluu tuhoa tuottavan. Olen siitä

syystä aprikoinut, että me rupeamme vähentämään sotaväkeä”.

„Majesteetti Oletkohan sinä maannut huonosti viime yönä. Nytkö voisi vähentää sotaväkeä Wenäjällä kun kaikki muut vallat sitä lisäävät. Minä pesen käteni siitä rikoksesta. Se olisi kansallinen itsemurha”.

„Te olette, junttaat, yksimielisiä kuin Rönölän siat. Yksi kun pääsee pujahtamaan aian raosta, niin kaikki muut menevät perässä”, tiuskasi tsaari tuskaantuneena. „Minä tässä pää palavana parastani koitan. Te vaan kaikki minun tuumani tyhjäksi teette. Saman tekevää. Olkoot asiat entisellään. Kyllä kait minä tässä pärjään yhtä hyvin kuin tekin.

Ja siihen se tsaarin reformi-homma jäi. — Nyt horjuu kirkko Tolstoin kohottaman valistuksen edessä, viinaveron tuottamat tulot ovat niin suuresti vähenneet, että ei enää viime vuosina tietty, millä vajaan täyttää, ja nyt viimeiseksi on syttynyt sota.

Saa nähdä pärjääkö tsaari!

*

Vaikka Suomi onkin nykyään raastelevan rosvon kovissa kourissa, mainitaan sitä suuremmalla kunnioituksella ja suosiollisuudella kuin milloinkaan ennen. Ettei tämä kunnia kuitenkaan tule sen ylellisyydessä rähmätävän yläluokan osalle, joka omaa valtaansa ja etujansa puolustaessaan on kynsin hampain taistellut m. m. väkijuomalain säädäntöä vastaan, se näkyy seuraavastakin kirjoituksesta:

Seattle Daily Times kehottaa Yhdysvaltalaisia olemaan ylpeitä siitä, että tasavalta on nyt neljäntenä arvossa niitten maitten rinnalla, jotka ovat ryhtyneet taisteluun alkoholi kirousta vastaan.

C a n a d a on näistä maista ensimmäinen, se kuluttaa vuodessa 0,51 kalunaa päätä kohti, S u o m i toinen, 0,53 kalunaa, Ruotsi ja Norja kolmas 69 kalunaa. Sitte tulevat Yhdysvallat, joitten asukkaat kuluttavat 1,37 kalunaa vuodessa

henkeä kohti. Tämä on alin numero suurien maitten väkijuoma kulutuksesta ja se osoittaa suurta alennusta viimeisen kymmenen vuoden kuluessa. Hollanti tulee Yhdysvaltain jälestä, kuluttaen 1,37 kalunaa, sitten Itävalta 2,26 k. Englanti 2,35 k. Saksa 2,44, Tanska 2,69, Italia, 2,7, Belgia 2,75, Skotlanti 3,3, ja vihdoin Ranska, joka kuluttaa 4,81 kalunaa.

Englannissa myöskin on viime vuosien kuluessa saatu suuri vähennys alkoholi myrkyä käytännössä toimeen. Niinpä on esim. Liverpoolissa suljettu kolmas osa salooneista, josta on ollut seurauksena, että saatiin \$40,000 säästi kaupungin kassaan ja sitä paitsi maksavat jälleliä olevat saloonat veroa enemmän kuin entinen määrä yhteensä.

Suomessa oli v. 1850 kapakka jokaista sataa asukasta kohti, kuluttaen 5,26 päätä kohtivuodessa. V. 1900 siellä oli yksi kapakka jokaista 5,000 asukasta kohti, kuluttaen vaan puoli kalunaa henkeä kohti.

Jos Ranska tahtoisi kilpailla Suomen kanssa, niin sen olisi sulettava yhdeksän kymmenettä osaa kapakoistaan ja siihen päätti viime syksynä Pariisissa pidetty kokous pyrkiäkin.

*

Painovirheitä on pujahtanut useita viime numeroon. Muitten mukana sihteerin lähteneen valkosille ihmisille asioita selvittämään, mutta eihän noita mustia suomalaisia vielä ole ame-

rikassa ollut, vaikka pimentelaisia. Jumal'paratkoon, on kylläkin riittävästi. Valkosille ihmisillehän mitä kannattaa Kalevan Kansan asioita selvittää. Ja mitä rangaistuksia ne „ristiriitaisten, sydäntä vibloviien tietojen kaavat" ovat, on varmaan moni lukia arikoanut. Haavoja minä tietenkin tarkeitin. „Pistää niin vihakseni!" Sano meidän kunnan venemestariimme. Niin tekee minunkin!

Matti Maaton.

— Mestattu kiinalainen jumala. Shanghai Mercury kertoo: Joku aika sitten uhrasi Tayen Jungin maakunnan kuvernööri „Viiden järven" ja „neljän meren" lohikäärmeille ja anoi heiltä satetta. Mutta kun näkyi, ettei hänen rukouksiaan kuultu, vihastui kuvernööri ja käski valmistaa paperista lohikäärmeeseen, joka oli kuvaava „kuivuuden jumalaa". Muutamia päiviä sen jälkeen vietiin paperilohikäärme juhlasaatossa Shanghain eteläisen portin ulkopuolelle, jossa kuvernööri antoi korkean taivaan tiedoksi aikovansa mestauttaa esillä olevan jumalan, kun se itsepäsesti kielsi kansalta kaiken satteen. Sen jälkeen astui esiin punaiseen puettu teloittaja, joka pitkällä miekalla sivalteli paperijumalan seitsemäksi kappaleeksi. Lausuttuaan vielä sen jälkeen rukouksen korkealle taivaalle ja muille lohikäärmeille, käski kuvernööri, että mestattu jumala oli tulella poltettava, joka heti tapahtuikin.

Aviokysymys.

Pohjustukseksi sille kysymykselle, joka arvatenkin vielä kauan tulee olemaan kiihkeän keskustelun aineena aate-piirissämme, julkasemme seuraavan otteen Alice B. Stockmanin „Tokologiasta",

joka teos olisi jokaiselle neitoselle lahjoitettava silloin, kun hän aika-ihmisten pariin astuu.

1. Muutamat väittävät sukupuolten yhtymyksen olevan luonnon vaatiman ja välttämättömän

miehelle, mutta ei naiselle.

2. Toiset, että tämä toimitus on rakkauden vaatima, kummankin sukupuolen haluama ja molemmille nautintoa tuottava ja siis muutakin kuin sikiytymistä tarkoittava.

3. Toiset vihdoin, ettei yhtymyksen milloinkaan pidä tapahtua muuta varten kuin suvun lisääntymiseksi.

Lääkärit ja fysiologit opettavat useimpain miesten ja naisten luulevan:

Lihallisen yhtymisen olevan välttämättömän miehelle, mutta ei naiselle.

Tämän tarpeen olevan hänessä synnyntäisen ja ettei sitä hänen terveyttään vahingoittamatta voida tukehuttaa.

Että sen tukehuttaminen aiheuttaa siitosaineksien imeytymisen omaan ruumiiseen, joka vaikuttaa melkein samalla tavalla kuin myrkyllisen vieraan aineen siihen imeytyminen.

Ettei nainen luonnostaankaan ole yhtä intohimoinen kuin mies, ettei hänellä ole niin runsasta erittymistä, että hänen sukuvietilleen on kuukautisissa sopiva johde ja ettei hänellä siis ole samaa tarvetta eikä myöskään samaa vahinkoa, ellei hänen himojaan tyydytetä.

Perustuvatko nämä väitteet tosioloihin? Minkä tosiasian perustuksella voidaan päättää minkälaisia miehet ja naiset luonnostaan ovat.

Kun vain naiselle opetetaan viattomuuden olevan hänen kruu-

nunsa ihanin jalokivi, kun yleinen mielipide on se, että naisellisuus ja siivous ovat yhtä kuin sukuvietin tukahuttaminen, kun hän pelkää äitiyttä ja luulee itsensä pidättämisellä voivansa estää siemenen elinvoimaa, kun vialliset tavat sen ohella tekevät takaperoisiksi kaikki toiminnat, — kuinka asiain näin ollen voidaan tietää minkälainen hän luonnostaan on?

Ja kun toisaalta miehelle opetetaan, ettei puhtaus ole mikään miehen hyve, kun intohimoja kiihotetaan luonnottomain elintapain, kevytmielisten ja rivojen keskustelujen, ajatusten ja kirjain kautta, — voidaanko silloin väittää näiden valtaavien intohimojen olevan täysin luonnollisia?

A. E. Newton sanoo: — Ne, jotka eivät koskaan tarkoin ole tutkineet alkoholisten kiihotinten, kahvin, osterein, munien, mausteiden ja animaalisten ravintoaineiden vaikutusta, voivat yhtävähän kuin ne, jotka nauttivat rivoista keskusteluista, syyttää luontoa liiallisista lihallisista himoistaan.

Me opetamme tytön kukistamaan tunteensa, pojan antautumaan niiden valtaan, ja se ei tapahdu ainoastaan sanoilla ja kirjoilla, sillä nämä opit ovat piirrettyt koko heidän olentoonsa yhteiskunnan kaikkien perimystapain, ennakkoluulojen ja olojen avulla.

Mainitkaamme muutamia näiden oppien seurauksia.

Ensiksikin lain järjestelmä

haureus. Naiset tekevät miesten vaatimuksella haureuden tuottavaksi tulolähteeksi itselleen, myyden ruumiinsa, jotta tämä miehen vaatimus — tämä hänen välttämätön tarpeensa — tulisi tyydytetyksi. Käydessään tällaisten naisten luona noudattavat he aivan yksinkertaisesti luonnollista tarvetta eivätkä siis tee väärin.

Mutta koska naisilla ei ole samoja tarpeita, niin he tekevät väkivaltaa luonnon laeille, tälle uralle antautuessaan, jopa vain kerrankin lihallisesti yhtyessään. Seuraelämän sovinnainten lakien mukaan tämä on suurin rikos, minkä he voivat tehdä! Heidät suljetaan ulos seurapiiristä. Vaikke he sitten täyttäisivät elämänsä ihmisystävällisellä toiminnalla, niin tämä synty kaikissa tapauksissa on niin inhoittava ja häpäsevä, että tuskin armollinen, mutta oikeutta noudattava Jumalakaan heille tämän synnin anteeksi antaa!

Miten on muutoin selitettävissä se tosiseikka, että miehiä puolustetaan, heidän syntinsä annetaan anteeksi, kun sitä vastoin naiset, jotka tähän hirvittävään pahaan ottavat osaa, ei ainoastaan hylätä, vaan jopa pidetään auttamattomasti kadotettuina.

Huomattakoon tämän opin vaikutuksia avioliiton alalla. Aistillisuutensa monipuoliseen tyydyttämiseen tottunut mies etsii ja nai herttaisen nuoren tytön. Tytöllä ei saa olla mitään tarpeita eikä

vaatimuksia tähän katsoen. Häntä ei myöskään milloinkaan ole opetettu, että hänen ruumiinsa kuuluu hänelle itselleen ja sielunsa hänen Luojalleen. Hän luovuttaa koko omistuksen itsensä miehelleen ja mikä on silloin hänen ja yleisen naisen erotuksena? Hän myypi itsensä yhdelle miehelle ja monta vertaa huonommilla ehdoilla. Onko se liottelua, jos sanon, että hän on yksi haureuden uhri, jonka tulee korvata miehelle nuo monet ja jolla ei ole niidenkään oikeutta, oikeutta valita aikaa ja tiloja? Senpä vuoksi hän kärsii sekä runmiillisesti että tuntee itsensä sen lisäksi loukatuksi sydämmensä syvyyteen asti.

Hän on altis tilapäiselle äitiydelle ja tuolta kaikkea muuta kuin tervetulleelta lapselta riistetään luontainen voima, se voipi periä lihalliset vietit ja sairaloisia himoja, ja on ehkä kiroava omaa olemassa-oloaan.

Kerran lopetettuani erään luentoni terveydestä, jossa tätäkin ainetta olin kosketellut, kertoi eräs nainen liikuttavalla tavalla omasta kokemuksestaan. Hän sanoi: — Arvoisat naiset, oltuani naimisissa kaksi vuotta sain heikon ja kivuloisen lapsen; se tarvitsi alituisia huolenpitoa ja hoitoa pysyäkseen hengissä. Kun se oli seitsemän kuukauden ikäinen, tunsin hämmästykseni ja kauhukseni sydämeni alla uuden eläjän liikkuvan. Olin uudelleen tuleva äidiksi. Tunsin itseni maentuneeksi, nöyrytyneeksi. En

taida kuvata sitä alentumisen tunnetta, joka täytti koko olentoni. Mitä oli tapahtunut? Syntyneeltä ja toiselta syntymättömältä lapselta oli kumpaiseltakin riistetty heidän luontainen perintöosansa. Katuen ja kyyneliä vuodattaen kerroin asian äidilleni. Mutta hän sanoi: — Hyvä lapsi, älä sure, tiedäthän näiden lasten olevan oikeita laillisia lapsiasi. Koko olemukseni joutui kuohuksiin, poljin jalkaa ja milt'en huutanut: — Mieheni on tosin lasteni isä, mutta sitteenkään ne eivät ole laillisia lapsia. Ei mikään ihmisten kirjoittama laki, ei mikään papin toimittama vihkiminen voi koskaan laillistuttaa tekoa, joka riistää viattomilta lapsilta heidän oikeutensa elämään ja terveyteen. Sitte seurasi vastavaikutus ja itkien ja valittaen pyörriin hänen sylinsä. Mikä oli seurauksena? Kahta vuotta myöhemmin lepäsi nämä kaksi pieuokaista lyhyen ajan elettyään „kuolleiden kaupungissa” ja vasta opittuamme tuntemaan lain, mieheni ja minä saimme lapsemme elämään.

Toista teoriaa julistava puolue väittää:

Yhtymisen olevan rakkauden toimitus.

Ettei sen koskaan pidä tapahtua paitsi miehen ja vaimon molemminpuolista tahtoa ja että synnyttävää voimaa sen tapahtuessa on hallittava ja suojeltava.

Silloin tästä toimituksesta tulee rakkauden vertauskuva; se on va-

paiden aineiden vaihto, joka antaa voimaa ja terveyttä ja solmiaa siteen vielä lujemmaksi.

Etä, jos aviopuolisojen elämä olisi sopusoinnussa tämän kanssa, miehen halu ei ilmaantuisi useammin kuin vaimonkaan.

Ettei mies itseään vahingoittamatta voi haluaan tyydyttää ilman että vaimo on siihen halullinen.

Etä molemmat ainoastaan voitavat, eivät mitään kadota tämän molemminpuolisuuden kautta.

Tälle teorialle voipi kyllä hankkia todistuksia ja se on epäi emättä ensimmäistä ihmisellisempi.

Kolmannella teorialla, ettei yhtymisen milloinkaan pidä tapahtua aitsi siitosta varten, on paljo puoltajia. Tämän opin puolustajat väittävät siitosaineella olevan muitakin tehtäviä kuin jälkeläisten luominen — paljon ylevämpiä tehtäviä kuin lyhytaikaisen himon tyydyttäminen. Jos tämä aine säilytetään runmiissa ja sielukykyjä oikeen käytetään, niin se imeytyy ja jakaantuu koko elimistöön, korvaa mitä on kulunut ja vaikuttaa ihmeteltävän elähyttävästi. Se imeytyy aivoihin ja voipi siellä synnyttää uusia ajatuksia — ehkä uusia keksintöjä yleviä käsitteitä totuudesta, kauneudesta, hyödyllisestä, taikka hilpeitä ilon tunteita, tehokkaita hyväntahtoisuuden herätyksiä koko ympärystön siunauksaksi. Se on siitosta hengen ja sielun alalla ja se on ruumiillista melkoisesti

ylevämpää. Se on aivan yltä suuressa määrässä siitostöiminnan tuote kuin ruumiillisten jälkeläisten luominen.

He väittävät eteväin miesten, jotka ovat saavuttaneet kuuluisuutta tieteen, filosofian, keksintöjen, uskonnon ja hyväntekeväisyyden alalla elämässään toteuttaneen tämän teorian ja mainitsevat loistavina esimerkkeinä Piaton'in, Newton'in, Lamb'in, Irwing'in ja Whittier'in ja muistuttavat samalla myöskin aina Kristusta.

He väittävät myöskin „luomisvoiman” kuuluvan naiselle ja että hänen on määrättävä milloin uusi elämä on synnyttävä sekä että häntä, ainoastaan tätä lakia vaarin ottamalla, voidaan suojella olemuksensa ylevimmässä tehtävässään, äitiydessä. Rouva Chandler sanoo kirjassaan „Äitiys:” Jokainen äiti on hedelmöittymisen hetkestä asti Korkeimman varjostamana. Jos hän tajuaisi tarpeensa ja valtansa ja ymmärtäisi hankkia itselleen sitä kunnioitusta, minkä hänen pyhä kutsumuksensa vaatii, ja vapaana kaikista saastuttavista vaikutuksista, kirkastaa sielunsa niissä pyhissä lähteissä, jotka nyt hänessä alkavat pulputa, niin ne vistottavat vammat, ne ilkeät epäsoinnut, jotka nyt pilaavat ihmisyyden ihanata sopusointua, kaatoisivat.

Hän omistuttaa Raamatun lauselmalle Jesuslapsen vanhemmita, ettei Josef „tuntenut” Mariaa aina siitä hetkestä, jolloin uusi

elämä ilmoitettiin, syvemmän ja suuremman merkityksen kuin minkä kristinusko ja lääkärit sille ovat omistaneet. Niinmuodoin tämä häriusemätön äitiys, joka oli välttämätön rauhanrahtinaan kehitykselle, muissakin tapauksissa oli elämänkysymys ja ehdottomasti tarpeellinen ihmiskunnan jalotumiselle. Äitiys on pyhä asia, jota ei pidä saastuttaa itsekärsyydellä. O nainen! Tämän pitäisi korvata sinulle kaikki ne kärsimykset ja kivut, jotka ruumiillinen naisellisuus ja äidinkutsumus tuovat mukanaan.

On kehoitettavaa niille, jotka ovat samaa mieltä, tieää esteivät aineastaan useat naiset, vaan myöskin oppineet ja suurta kunnioitusta nauttivat miehet, ajattelevat samoin ja julistavat samaa oppia. T:ri Cowan'in kirjoittamassa „Tiede uudesta elämästä” on „itseensäkielämyksen laki” pääjuurena. Tämä kirja on täynnä käytännöllisiä oppeja naiselle, ja sillä on ollut hyvä menekki.

A. E. Newton'in kirjoittama tentokirjauen „Parempi tie” opettaa, että me ainoastaan kohtautta noudattamalla voimme toivoa edistyvämme.

T:ri Kellogg'in „Yksinkertaiset tosiasiat” niminen kirja on tavattoman laajalle leviänyt. Häinkin julistaa samaa oppia.

Tässä on huomattava, että kaikki mainitut kirjat ovat miesten, eikä luuloteltuja vääryksiä kärsiväin naisten kirjoittamia, miesten, joiden sydämmet lämpinästi

sykkivät sille, mitä ihmiskunta tarvitsee. He julistavat, että parempi ja jalompi sukupolvi voipi syntyä ainoastaan kohtuullisella itsensäkieltävällä elämällä. Se on todellakin aine, jota tiedemiesten, filosoofien ja ihmisystävään vakavasti sietää mieltä.

Joskin itsensäkieltämisen lakia ei ole tarvis noudattaa kauttaaltaan läpi koko elämän, niin on kumminkin aivan luonnollista ja järjenmukaista, että vastainen äiti raskautensa aikana vapautetaan kaikesta lihallisesta yhtymisestä. Miehen tulee aina olla valmis auttamaan ja kehottamaan häntä osanotollaan. Hänen on muistettava, että hänen vaimonsa ja lapsensa tänä aikana tarvitsevat kaikki voimansa ja että hänen siis on toteltava kaikkia niitä lakeja, jotka tekevät järjen intohimon hallitsijaksi.

Jos tätä lakia noudatetaan, lievenevät monet raskauden hermostumisen oireista. Olen tuntenut naisia, jotka mainittuna aikana ovat olleet niin arkoja, että jo miehen kosketus tai suudelmakin ovat heissä herättäneet inhoa ja vastenmielisiä tunteita.

— Yhtyminen tänä aikana heikontaa äitiä ja vahingoittaa lapsen elinvoimaa sekä aiheuttaa ennenaikaisen sukupuoli-elämän kehityksen siinä. Mieli on pidettävä vapaana semmoisesta ja kaikkia, mikä voipi tätä viettiä herättää, on huolellisesti vältettävä. Sitä syystä suosittelen eri vuoteita, jopa eri makuuhuoneitakin miehelle ja vaimolle.

Maksaisi kyllä vaivan tutkia eikä suuri osa synnytyksen tuskista olisi poistettavissa, jos raskauden aikana noudatettaisiin itsensäkieltäymistä.

Eivätkö sairaaloitten ja hyväntekeväisyyslaitosten valvojat voisi tätä asiata tutkia? Tilastolliset tiedot olisivat omansa joko vahvistamaan tai hylkäämään tämän teorian. Itsensäkieltämisen vaikutusta lapsiin pitäisi jokaisen, joka harrastaa ihmiskunnan edistymistä puhtaudessa, koettaa tutkia. Ajattelevain vanhempain pitäisi harkita sitä kysymystä eivätkö he noudattamalla alhaisia lihallisia viettejensä äidin raskauden aikana, lapsiinsa istuta lihallisuuden siemeniä. Jos ylevämpi, henkevämpi rakkaus täyttäisi heidän elämänsä, saisivat he ehkä lapsia, joille puhtaus ja itsensäkieltävä elämä olisi aivan luonnollinen.

— Laki näkyy lyhyesti olevan se, että kun äidin ja sikiön välinen yhteys on niin likeinen, niin jokaisen hänen sielunsa ja mielensä ominaisuuden, hänen aivojensa tai ruumiinsa elimien harjoitus kehittää vastaisia ominaisuuksia ja elimiä vastaisessa lapsessa.

Mitä hyödyttää puhtauden ja siveyden saarnaaminen nuorille, jos haureuden vietti jo ennen syntymistä heidän elämänsä on juurrutettu? Useat miehet rikkovat tietämättömyydestä tämän lain. Jos heille olisi opetettu mitä siitä seuraa ja miten itsensäkieltämisessä voipi elää, niin moni mieli-

hyvällä olisi ottanut semmoisen opin vastaan.

Voidakseen elää kohtuullista elämää on vältettävä sukuviettiä kiihottavaa ravintoa, niinkuin kahvia, muniä, ruokasimpukoita ja yleensä animaalista ravintoa. Ilta-aterian poisjättäminen on kaikista keinoista paras. Elä kaikin puolin kohtuullista elämää ja lujalla tahdolla olet saapa voiton. Muista, että ajatukset ne pääasiallisesti siitinolon erittymiseen vai-

kuttavat. Jos aviomies uudestaan rupee helläksi rakastajaksi, joka pitää rakastetustaan samaa herkeämätöntä hellätuntoista huolta kuin kihlauksen aikana, niin hän voipi saavuttaa saman ylevän mielenmaltin, mikä hänessä silloin oli. Vaimo on varmemmin pysyvä terveenä ja kukoistavana, jos hän synnyttää vain tervetulleita lapsia. Hän on iloitseva onnellisesta äitiydestä ja jalompi, puhtaampi enemmän jumalankaltainen sukupolvi on kansoittava maailman.

Unia ja niitten selityksiä.

1.

Uni, jonka näin Malkosaarella helmikuun 27 ja 28 päivän välisenä yönä tänä vuonna.

Olin 27 päivän iltana maata pannessani mitä vapaimmalla mielellä olla voikaan, kokonaan unhottaen nuo alhaiset fyysillisen olentoni elämelliset tunteet, jotka niin usein tekevät elämäni levottomaksi. Sen takia oletan unen jotakin merkitsevän. En ollut kovin päivän-
töistäkään rasitettu; ei ollut mitään sopimatonta bankalunutta, ei henkisesti eikä aineellisesti. Nukuin vain rauhallisesti tapani mukaan. Olin o'evinani pienessä maakartanossa, puoleksi tunteuttoman ihmiskunnan keskuudessa. Lähtienoloilla oli näkyvissä useampia pienosia maalauskartanoita, kuten on torppareita eli uudisasukkaita. Ihmiset, joitten keskuudessa olin, eivät olleet mitään vihan oireita osottavia, vaikka ei ollut ystävyttäkään. Oli olevinaan jonkunmoinen pelvon synnyttämä hälinä heidän keskuudessaan. Tiedonhahuisena kysyin muutamalta nuorelta tuntemattomalta mieheltä, mitä he hätäilevät, sillä minä en tuntenut mitään pelvon aihetta. Hän viittasi minulle aurinkoa, joka näkyi läntiseltä taivaalta. Silloin

minäkin huomasin jotakin, mutta ei se mitään pelvon synnyttämää epäilystä minussa tuottanut. Aurinko oli melkein punanen. Vahvan sumun läpi näkyi ilman miekkäänlaista kirkasta valon heijastusta. Tuo nuori mies sanoi kansaa pelkäävän jotakin tapahtuvan. Seisoimme vähän erinämmen muista tuon miehen kanssa alkaessani selittää luonnon suuria itsenäisiä lakeja tuolle hätäiselle miehelle. Hän yhtä äkkiä kirkasi kovalla äänellä: „Kas nyt"! Ennenkuin kerkesin kääntää katseeni taivaalle, olikin jo aurinko kerjennyt kiertyä puoliympyrän pohjasenpuoliselle, siltä paikalta katsottuna. Eteläpuolisen puoliympyrän hänen kiittäessään katsoin täydellisesti, puhumatta mitään. Erinomaisella nopeudella kiertyi se tuon laajan renkaan, kiiruhtaen samaan paikkaan mistä läksi matkaan. Mutta kunma kyllä kun hän tuli siihen mustä läksikin, silloin se räjähti aivan pikku sirpaleiksi, jotka hehkuvina tuli-soihituina lentelivät maan päälle, alkaen maata polttaa useammilla eri tahoilla. Ihmiset olivat ikäänkuin mielipuolet alkaen sammutustyöhön, kuitenkin voimatta sitä sammuttaa. Kansa näet epätoivon valtaamaan hä-

täälli, että kylmyys ja pimeys tekee meistä lopun, kun ei ole aurinkoa. Tuolle häitäntyneelle kansalle selitin, että ei asia tule hätäilemällä paremmaksi ja että luonnonlakeja emme voi vastustaa. Ne ovat järkähtämättömät totuuden alkulähteet. Näin sain kansan hieman rauhoittumaan ja kun oli pimeys, niin meni suuri joukko ja minä niitten joukossa sisälle vanhaanpuoliseen rakennukseen jota valasi lamppuja, kynttilöitä ja pärevalkijasoilhtuja. Hetken hälinän perästä kansa pani maata lauttialle ja minä myös olin nukkuvinaan kuten ainakin siksi, kunnes heräsin taas kansan hälinään. Heti huomasin jotain uutta. Akkunan tapaisista pesti kiikas päivänvalo silmiini. Nousin kävelemään ja kiiruhdin ulos, jossa oli jo kansaa. Homiehin he riensivät luokseni ikäänkuin olisi ollut heillä kaikilla halu puhua minulle jotakin. Ihmeekseni minäkin huomasin päivän mitä ihanimmaksi. Eteläiseltä taivaalta heitteli aurinko valo- ja lämpösuuteloitaan maan pinnalle ja oli mitä hermaisnä kesä. Oli ikäänkuin olisi tuo vanha aurinko käytetty puhdistuksen kiirastulessa ja puhdistuneilla säteillään loi se nyt uuden elon pelon ja surun murjoman kansan mieliin, joten he nyt näytävät ikäänkuin uuden elon olisiva saavuttaneet.

Sinä kaikki, mitä muistan.

—son.

SELITYS. „Kun valo on tullut pimeydeksi, onko ihme, että pimeys on niin suuri”.

Kun yhteiskunnallinen järjestys ja oikeus on tullut sorroksi ja vääryydeksi, onko ihme jos sellaista kulttuuripäivää ylläpitävän auringon on räjähdettävä kappaleiksi, ennenkuin uusi päivä pääsee nousemaan. Lännestä, Korean niemeltä se melu alkoi ja jo alkaa unen näkijässä kaukana olevain kansain keskuudessa häitä ja hälinää syntyä. Unen mukaan sota siirtyy johonkin pohjoiseen valtioon, Englantiin, Ruotsiin? kenties Suomeen ja käypi sitten etelässä, ken-

ties Turkissa? Mutta kun se vihdoon on ohi, ja syrjässä olevat vaatimattomat maalaiset (niinkuin mekin) rauhassa menemme levolle, s. o. annamme asiain mennä menojaan, niin tulee uusi aika, keväisen kehityksen ja onnen aika. Toivokaamme, että veli—son olisi osannut nähdä sellaisen unen, jotka puhuvat totta.

2.

Näin unta, että makasin maassa jossa-kin huononpuoleisessa rakennuksessa ja ihmeekseni havaitsin, että minun päälleni heitettiin romua kaikenlaista. Olin uninen enkä tuosta välittänyt, mutta kun huomasin viimein öljyä kaadettavan päälleni, niin tulin rauhattomaksi. Mutta samassa selveni minulle, että näin unta, enkä siis sen enempää ollut rauhaton, vaikka kohta sen jälkeen koko pyntinki sytytettiin tuleen. Ajattelin vaan itsökseni, että onpa se somaa, kun ei poltakaan, vaikka jalat jo palavat täydessä liekissä. Ojensin vielä käteni tuleen liekkiin kokeillakseni, eikö se polttanut. Makasin siis vaan rauhallisesti, odottaen mitä tuosta tuleman piti. Tunsin miten kä ruumiini kärventyi ja paistui, tunsin miten siitä öljy tirsisi ulos ja se viimein alkoi kuivaa ja hiiltyä. Jo putoili lopulla luita runzosta erilleen. Tunsin tarkkaan mitenkä naamastani irtaantui pari kertaa luuta tahi rustoa. „Kylläpä taidan nyt olla sorean uäköinen”, ajattelin.

Olin aika hyvilläni siitä, että nyt näin miten se kuolema oikeen tulee. Olinhan koko ajan täydessä tajunnassa, vaikka nyt en enää tietysti ruumiillisilla silmilläni mitään nähnyt, tuusin vaan hermojeni eeteri langoilla.

Jopa saapui nyt muutamia miehiä paikalle, tuhkaa pöyhöttelivät ja punelivat keskenään, että missä se nyt siellä on. Ja minun palaneen ruumistönkkäni löysivät ja sen pystyyn nostivat. Johtaja siinä nyt sanoa tokasee, että „älähän tuossa nyt ole olevinasi, eihän sinusta henki vielä kokonaan ole lähtenyt”

„Kas”, minä ajattelin. „Mistä se sen tietää”. Merkiksi siitä, että olihan minulla henki vielä sisällä, minä koetin palaneilla jalkatönkilläni auttaa, kun ne minua rupesivat pystyssä toiseen paikkaan viemään. Mestarin työpajaan veivät, jossa oli kapineita kaiken näköisiä. Kuka niitä toisen ammatti-kaluja vmmärtää. Näin minä ne ja ihmettelin, mutta en tiedä millä silmillä minä niitä silloin katselin.

Ja niin se mestari rupesi minua jälleen ihmiseksi värkkäämään, puhdisteli ja hieroskeli ja mitä lie tehnytkin. Kului siinä aikaa hetkisen niin se alkaa selittää, että nyt hän jo keuhkoja muovailee ja kehuu, että hänellä on omia erinomaisia öljyjänsä, joilla hän keuhkot kunnolliseksi saa. Ja kun minä ihmeissäni oikein koetin, niin näin minä, että keuhkoja se tosiaan puhdisteli ja öljysi. Taisi se siinä montakin haastella ja selitellä, mutta lopulla sanoo tokasee toimekkaasti, että nyt „minä rupean kasvoja

ihon värisiksi maalaamaan”. Kuuntelin paraikaa, mitenkä eräät lähimmät ystäväni siinä keskustelivat, mitä minkin väriset kasvot merkitsevät, kun joku koputti ovelle ja herätti minut 20 minuttia kestäneestä unestani. M. K—a.

SELITYS. Se romu, mitä päälleni ajautui, oli se onnen onkija joukko, jotka ponnahtivat tänne meidän syrjäiseen veljeskuntaamme muka saatetta toteuttamaan, vaikka he viis aatteesta välittivät, kunhan vatsansa täydeltä olisivat saaneet piffiä ja munia ja paita, jos mahdollista toister työllä. Tuli on ollut se vastoinkäymisten kiirastuli, joka poltti, seuloi pois kaikki nämä tunkio-ainekset. Mutta siltä näytti, niinkuin olisi koko Kalevan Kansa joutunut hukkaan tässä kiirastalessa. Mestari kuitenkin tiesi, että hengissä se yhäti vaan oli. Sittenmin sitä on rakennettu ja muovailtu, nyt jo kasvoille väriä annetaan. Piakkoin siis jo ulkopuolella olijat tulevat näkemään, mitä se on miehiä.

Ilmoituksia.

Walokuvaus liikkeemme on nyt saatu kuntoon, Kuvia tarvitesanne, lähettäkää vaan yksi kappale, niin siitä niitä saa minkä kokoisia haluatte. Useammasta kuvasta voidaan yhdistää tarvittava osa yhdeksi kuvaksi.

Kuvia viime vuosikokouksesta, Kalevan Kansan lapsista ja johtokunnasta sekä maisema y. m. laatu-kuvia on aina saatavissa.

Hinnat kohtuulliset.

Kalevan Kansa C. Co.

Tarvitessanne lujia käsin neulotuita työ-kenkiä, lähettäkää meille tilauksenne. Hinnat kohtuulliset.

Kalevan Kansa C. Co.

Tietoja tänne aikoville.

Wastauksia useimmasti esiintyviin kysymyksiin.

Ilman-ala täällä Tyynenmeren sisä-saaristossa on miellyttävän ra'is meri-ilmast, lauhkea ja ympäri vuoden taysaisen lämmin, maailman-mainion Californian ilman-alan kaltainen. Kesällä tuski on kuumempia päiviä kuin Suomessa tavallisen lämpöisinä kesinä. Talvet ovat lauhdat, yleensä verrattavat Suomen kevääseen. Yöt ovat viileät läpi vuoden. Ensi alussa tuntuvat tottumattomista liian vilpoisilta kesällä — niin hataroissa huoneissa kuin täällä asutaan —, mutta sittepä ne eivät ole sydäntalvellaakaan sanottavasti sitäin kylmempiä. Niihin tottuu pian. Sadetta on talvi-kuukausina toisinaan vähän liaksi ihmisen iholle, mutta varsin parhaiksi antamaan vauhtia ja etelämaista rehevyyttä kasvullisuudelle. Kun sade enimiten on hiljaista ja lämmintä, ei se talvellaakaan suuresti haittaa työn-tekoo, jos oo vaatteet siltä varalta. Lunta sataa joskus sydän talvella maan valkeaksi, mutta harvoina vuosina se kestääsui-lamatta useampia viikkoja. Kylmä ei koskaan vahingoita arempiakaan kasveja. Tulvia, rakeita, kuivuutta tai muita maan vaivoja ei tunneta. Ukkosta kuulee kerran, pari kesässä, mutta lievempänä kuin Suomessa. Tuimia tuulia ja koko rajuja myrskyjä käy talvisin joskus, mutta ei mitään Amerikan mantereella ja itärannikolla raivoaviin hirmu-myrskyihin verrattavia. Talvivuoria tai maanjärityksiä ei ole näillä kuulumilla.

Maiseimat Malkosaaren seutuvilla muistuttavat erehdyttävässä määrässä Suomen saaristoita. Vaan kaukaisuudessa hohtavat lumi-vuoret lyövät niihin juhlallisen mahtavuuden leiman.

Maan-laatu saarella on kauttaaltaan erinomaista viljelys-maata. Paksu väkevä ruokamulta-kerros savi- ja sorapohjalla. Maa ei ole helposti raivattavaa. Rannikoilla kasvaa sankka, arvokas metsä. Sisä-saareissa on metsäisten harjan-

teiden välissä aukeampia savi-pohjaisia soita ja alankoja, jotka ovat helppotöisempiä.

Maa ei myydä eikä vuokrata. Koko saari ja kaikki, mitä siinä on tai sen lisäksi vast'edes hankitaan, koneet, tehtaot, laivat, rakennukset ja kaikki laitokset pidetään Kalevan Kansan yhteis-omaisuutena. Ainoastaan asuntontit annetaan määrä-ajaksi yksityisten hallintoon.

Kalavedet likitienoilla ovat maailman rikkaimpia useammista arvokkaista kala-lajeista. Ympäri vuoden voidaan pysyä tuoreessa kalassa. Etenkin lohi-kalastuksesta saattaa kehittyä arvaamaton tulo-lähde. Metsästys on myös tärkeä ala ravinnon hankkimiseksi. Kaikenlaista riistaa löytyy runsaasti. Isompia peto-eläimiä ei saarella ole.

Karjan-kasvatus on suosituimpia tulevaisuuden suunnitelmiamme. Kun saadaan saari jonkun verran avatuksi, on meillä siihen mitä parhaat edellytykset.

Yhteis-toiminnan ohella on meillä toteutettuna yhteis-talous ja yhteis-elanto. Onnistuaksensa vaaditaan siihen sopuisaa, vaatimatonta, valistunutta, suvaitsevaista ja suuriinkin uhrauksiin sekä kieltämyksiin altista luonnetta. Joka tässä suhteessa ei ole jotakuinkin varma omasta tahi vaimonsa luonteesta, taikka joka jo ennakolta epäilee ihmisluonteen hyvyyteen ja jalouteen perustuvan yrityksenme onnistumista, tekee viisaimmin, jos pysyy poissa. Viime vuosi-kokouksen päätöksen mukaan vaatii Kalevan Kansan Johtokunta kolmen kuukauden koetusajan ennen sisä-jäseneksi hyväksymistä. Kokemuksesta on jo nähty, että riidan ja moitteen-haluiset tai vallan-himoiset ainekset eivät täällä menesty, he kun ovat kykenemättömät alistumaan edes itselaatimansa järjestyksen ja oman valitse-

mansa johdon alaisiksi. Ei myöskään viinan, uskon-kiihkon, rahan tai vatsansa orjat eikä muitten paheitten harjoittajat.

Matkalle ei pidä lähteä ilman Kalevan Kansan Johtokunnan suostumusta. Asuntojen hankkimisen takia on ainakin perheellisten hyvissä ajoin ilmoitettava tulostaan.

Itsestään ymmärrettävä on, ettei uudis-asukkaaksi ole lähdeittävä tyhjin käsin. Täytyy elää, kunnes saadaan maat auki, teitä ja asuntoja tehdyksi sekä tulo-lähteitä käytäntöön otetuksi. Sitä varten on Kalevan Kansalle suoritettava \$200 (noin 1,000 Smk.) osake-maksua. Erityisissä tapauksissa on Johtokunta — etupäässä yksinäisille, lapsettomille tahi työ-taitonsa puolesta tärkeästi tarvittaville henkilöille — myöntänyt oikeuden suorittaa puolen tai vieläkin suuremman osan osakettaan työllä, jossa tapauksessa — mutta ei missään muussa suhteessa — luetaan \$1,00 työ päivältä osakemaksun lyhenykseksi (myös koetus-ajalla, jos tulee hyväksytyksi, mutta muuten ovat koajan työpäivät yhtiölle menetetyt). Kaikki yhtiölle suoritettut työpäivät tosin merkitään kirjoihin, osaksi tehtyjen töitten arvioimista varten, osaksi siltä varalta, että tulevaisuudessa mahdollisesti voitanee jollakin tavoin korvata alku-vaikeuksien aikana kärsittyjä puutteita.

Sen ohessa sopii odottaa, että tänne erämaahan tullessa toki on tarpeelliset alus-, työ- ja vuode-vaatteet mukana sekä edes joitakin yleisempiä työkaluja. Sääntönä on pidettävä: tuoda tavaransa niin tarkkaan kuin voi, — kaikki täällä tarvitaan.

Tullittomasti saa uudis-asukas ensi kertaa tähän maahan saapuessaan tuoda seuraavia tavaroita (jos ne ovat olleet hänellä käytännössä vähintään 6 kuukautta ennen Canadaan tuloa): Pito-vaatteita, huone-kaluja, sänky vaatteita, kirjoja, ammatissa tarvittavia kappineita ja työkaluja, pyssyjä, soitto-ko-

neita, perhe-ompeelukoneita, kotieläimiä (myös siipi-karjaa), polku-pyöriä, kärkeä y. m. ajo-peliä sekä maanviljelyskoneita. Tullissa on tavarat ilmoitettava uudisasukas-tavaraksi tahi, parhaiten, varustettava osote-lipulla:

Settlers effects

Kalevan Kansa Col. Co. Ltd.

Sointula, B. C.

Via: Vancouver, B. C. Can.

Tavarat on tiukasti ja huolellisesti pakkattava useampiin pienempiin (eikä muutamaan kovin saureen) arkkuihin tai laatikoihin, jotka ovat lujasti raudotettavat, ja on niitä koko matkan pidettävä sen verran silmällä, että aina tietää, missä ne kulkevat, eikä niistä saatuja kuitteja eli sekkejä ole annettava pois käsistään, ennenkuin on saanut tavarat haltuunsa. Jos jäättyy huolettomaksi tavaroistaan, voivat ne mennä harha-teille, mistä niitä on mahdoton sitte enää palauttaa. Yhdysvalloista tullijain ei pidä lähettää tavaroitansa minkään expressi-toimiston kautta, vaan asemilla olevain rautatie-konttorien. Ensin on haettava tulli-kamarista asianomainen todistus, jonka saa kysymällä. Matka on ylimalkaan paras tehdä keväällä, ja jos suinkin mahdollisuutta on, tulla koko perhe yhdessä. Piletti eli tiketti ostetaan Vancouveriin, B. C., jossa Kalevan Kansalla on toimisto: 626 Cordova st. West. Sieltä on vähintään kerran viikossa laiva-kulku Sointulaan, \$5,00 maksulla.

Osake-maksut y. m. Kalevan Kansalle tulevat rahat tai raha-osotukset (ei Aika-kirjan tilaus-maksut) on osoitettava.

Kalevan Kansa Col. Co. Ltd
Box 753 Vancouver B. C. Can.

Jäsen-hakemukset, tiedustelut ja muut sellaiset on lähetettävä osotteella:

Kalevan Kansan Johtokunta
Sointula, B. C. Canada

Kalevan Kansan Johtokunnan puolesta:

Austin McKela

K. K:n sihteeri.

Maanviljelijät!

Huomatkaa!

Tarvitessanne puutavaroita, niinkuin lankkuja, lautoja, katto-päreitä, ovia, akkunoita, y. m., tahi suolattua lohta, sillä kalastus-aika lähenee lähenemistään, niin tehkää tilauksenne meiltä. Me emme vaadi rahoja. Voilla, potatoilla ja viljalla voitte vaihettaa meiltä ja tarpeeton välikäsi on poistettu. Jos teillä sattuisi olemaan potaatteja yli oman tarpeenne, niin voisitte lähettää lukuumme Vancouveriin, sillä nyt keväällä tarvitsemme isomman määrän. Me taas puolestamme laskeemme tavaroillemme aina kohtuullisimman hinnan. Valimomme on myöskin nyt jo täydessä kunnossa, joten kone-osa tahi muuta valu työtä tarvitessanne pyydämme jättämään tilauksenne meille. Osotteemme: Vancouver, B. C. Box 753. Muutoin pyydämme kaikki tilaukset osoittamaan Sointula, B. C.

KALEVAN KANSA C. Co.

Myytäväinä.

Alituinen varasto sirotekoisia venheitä useampaa mallia, joko tammi- eli kataja-kaarilla. Hinta 35 dollarista ylöspäin, suuruuden mukaan. Erityisesti tilattaissa valmistetaan mitä kokoa tahi kuosia tahansa. Työn hienoudessa ja kelvollisuudessa voidaan tyydyttää korkeimmatkin vaatimukset.

KALEVAN KANSA C. Co.

Tilaushinnat:

Amerikassa	koko vuosikerta	.....	\$1.00
„	puoli	„	..... 0.50
Suomessa	koko vuosikerta	.....	Smk. 6:—
„	puoli	„	..... „ 3:—

Tilausmaksut on lähetettävä rahana, vakuutetussa kirjeessä, tai *Postal Note*'issa, kunnes ilmoitetaan, että money-order-oikeudet on saatu postitoimistoon.

Aika-kirja ilmestyy kahdesti kuussa.

Kirjoittakaa nimet ja osoitteet selvästi!

Kalevan Kansa Colonisation Company, Ltd.

Osakkaat, (jotka ovat suorittaneet osake-maksua vähintään \$10.00) ilmoittakoot nykyisen osoitteensa allekirjottaneelle, yhtiön kirjanpitäjälle. Tiedon-antoja varten on osoitteen muutoksista aina aikansa samoin ilmoitettava osotteella:

K. K. C. C. Kirjanpitäjä,

Sointula, B. C. Canada.

Asiamies-Luettelomme

sisältää ainoastaan sellaisia henkilöitä, jotka, itse toimeen tarjoutuneina, ovat valmiina levittämään aikakaus-kirjaamme. Tämänkin lienee mahtava todistus siitä, millaiseksi aattemme voima jo on päässyt varttumaan. Karttuksaksi on kansan käsi huomattu Suomen heimon keskellä jo ikivanhassa muinaisuudessa. Eikö se ole sitä nytkin Kalevan Kansan k ä t e n ä toimiessaan.

Uusia asiamiehiä otetaan aatetoverien joukosta kiitollisuudella.

Jos jollakin paikkakunnalla toimiva seura haluaa esittää asiamieheksi sellaisen henkilön, jota erityisesti tahdotaan suositella, niin kernaasti hänet toimeen hyväksymme.

Jacob Talso, E.arsarge	Mich.	John Mäki, Belt	Mont
Otto Karvinen, Baltic Mine	"	Tom Ostman, Stocket	"
Walter Palmgren, Menominee	"	Gust Perala, Cleveland	Ohio
John West, Mass City	"	M. D. Nieminen, Ashtabula	"
Nikolai Jutila "	"	P. J. Honkanen, Ashtabula Harbor	"
Edvard Keinänen, Ishpeming	"	Chas Selmi, Astoria	Oregon
Matti Rauhala Hancock	"	Tomi Kääpikkö, Mullan	Idaho
Wm Liisanantti, Calumet	"	Alex Linna, Rossland	B. C., Can.
Alfred Koski, "	"	H. Kilpeläinen, Ladysmith	" "
Oscar Bergman, Ironwood	"	Matti Mattson, Canmore	Alta "
A. Kihlstrom "	"	Kaarlo Nyman, Fort Arthur	Ont. "
Alfred Klemola, Bessemer	"	Miko Klippi, Leadville	Colo.
M. O. Mäkinen, Eveleth	Minn.	Leonard Kaanta, Telluride,	"
D. Nakari "	"	Andrew Lappinen, Fort Bragg	Cal.
Victor Taipale, Hibbing	"	V. Jalio, San Francisco	"
E. Sampson, Duluth	"	Hanna Lehtinen, Brooklyn	N. Y.
K. O. Laiho, Sparta	"	Victor Hall, "	"
E. Erickson, Eivabik	"	A. Karttunen, New York	"
S. Mäki, Virginia	"	Anna Paulson, Rochester	"
Tuomas Rajala, Virginia	"	R. E. Ferin, Newark	"
Hans L. Lino, Sparta	"	Andrew Koski, Brockton	N. Dak.
Henry Laurikainen, Minneapolis	"	H. Vitto, Nemo	S. Dak
A Immonen, "	"	Oscar Björn, Clear Creek	Utah.
John Liukkonen, W. Quincy	Mass.	Antti Lauri Oulu, Bayfield	Wis.
Esa Moisiö, Gardner	"	Aug Alhó Racine	"
Antti Hekkala, Maynard	"	J. Landell, So Milwaukee	"
F. O. Wiita, Fitchburg	"	Simo Raitanen, Branwood,	"
Miss Elin Penttilä, Salom	"	Otto Koivunen, Seattle	Wash.
Daniel Laurila, Lanesville	"	John Jacobson, Seattle	"
David Leel, Boston	"	Heikki Niilekselb, Aberdeen	"
Matti Hakala, Rockport	"	A. G. Terppa, Burnett	"
Frank Solin, Waukegan	Ill's	Emil Hendrikson, Fort Gamble,	"
Matti Johnson De Kalb	"	A. Blomqvist, Tacoma	"
August Wesa, Chicago	"	Carl Niemelä, Lawson	"
Wm Mallery, Chicago	"	Willi Maki, Carbonado	"
Sakri Märsy, Butte	Mont.	Alfred Wainio, Cumberland	Wyo.
Alex K. Johnson, Sand Coulee	"	William Alatalo, Rock Springs	"
Joshua Pesola, Red Lodge	"	M. M. Inkinen, Teri ki	Suomi
Miss Emmy Siltanen, St Louis	Mo.	John Ruttula, Simon asema	